

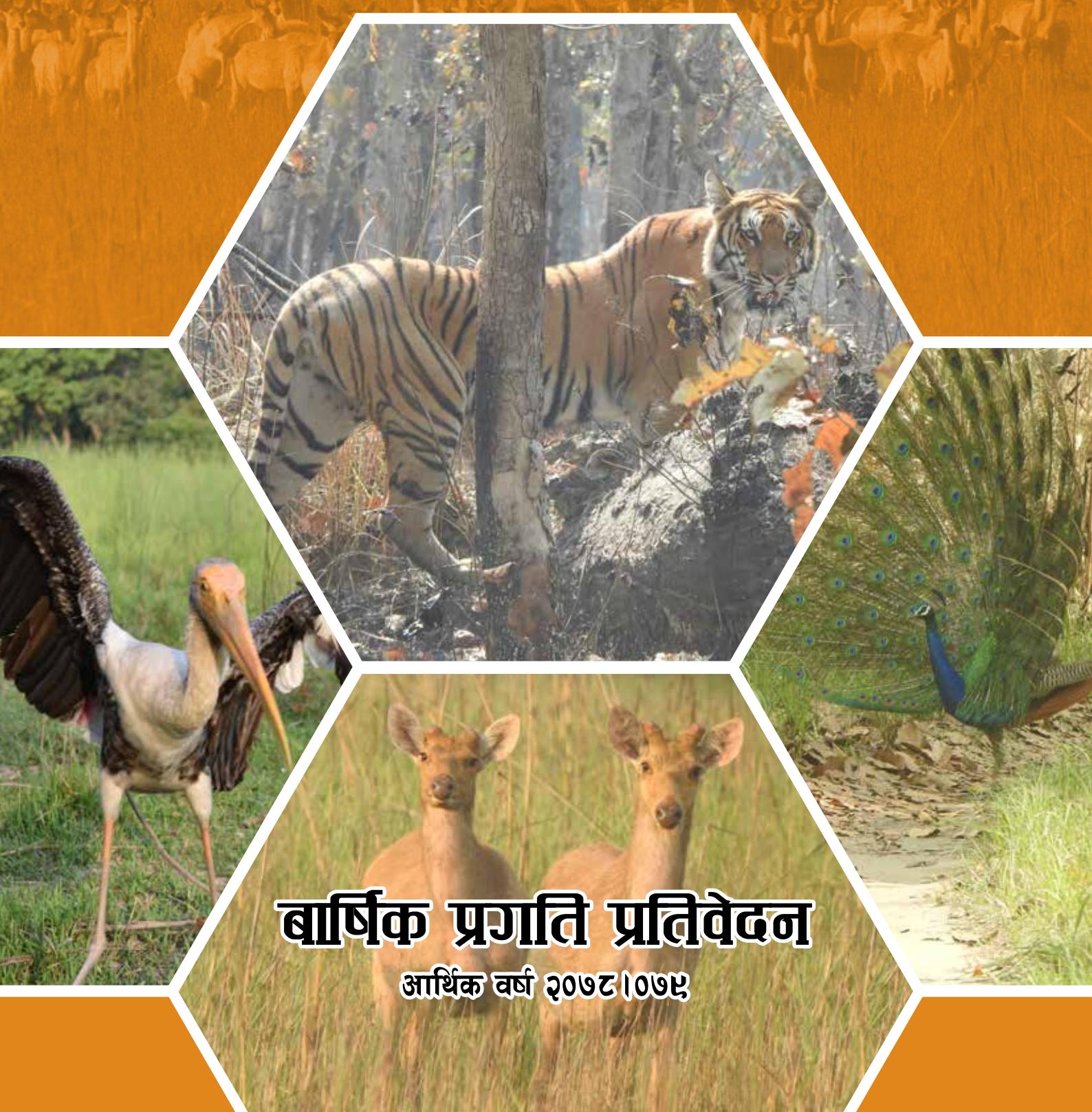

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग

शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय

मझगाउँ, कञ्चनपुर

बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९

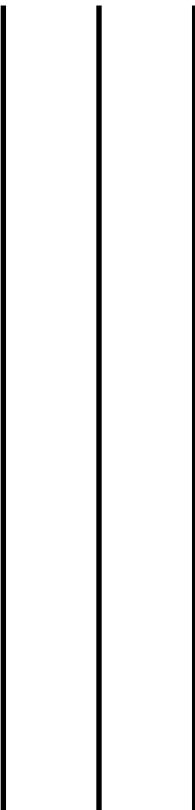

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण विभाग

शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय

मझगाउँ, कञ्चनपुर

बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०७८ | ०७४

दुई शब्द

कञ्चनपुर जिल्लाको ३०५ वर्गकिलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज वि सं २०३३ मा वन्यजन्तु आरक्षको रूपमा स्थापना भई मिति २०७३।१।९ मा निकुञ्जको रूपमा स्तर उन्नती गरिएको हो । तराई तथा चुरे क्षेत्रमा पाइने जैविक विविधतामा धनी यस निकुञ्जमा पाइने वन्यजन्तु, वनस्पति लगायतका जैविक विविधताहरूलाई प्राकृतिक अवस्थामा नै संरक्षण गर्ने, पारिस्थितिकीय र जलाधार प्रणालीलाई कार्यम राख्नी प्राकृतिक वातावरणका साथै भूदृश्यको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गरी पर्याप्यटन प्रबर्द्धन र विकास गर्न स्थानिय समुदायलाई परिचालन गर्ने उद्देश्यले निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रको संरक्षण र व्यवस्थापन कार्य गरिदै आएको छ । जसको फलस्वरूप जैविक विविधता संरक्षणमा स्थानिय बासिन्दाहरूको सहभागिता बढाउँ गएको छ भने वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरूको चोरी निकासी तथा चोरी शिकारका घटनाहरू कम हुँदै गएका छन् ।

वनपैदावार तथा वन्यजन्तुको चोरीशिकार र आखेटोपहार खरिद विक्री तथा ओसार पसार जस्ता अपराधिक कृयाकलाप नियन्त्रण गर्नमा निकुञ्जका कर्मचारहरू, निकुञ्ज सुरक्षार्थ तैनाथ नेपाली सेनाका साथै जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, शासस्त्र सिमा सुरक्षा बल तथा डिभिजन वन कार्यालय, कञ्चनपुर, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, उपभोक्ता समिति, समुदायमा अधारित चोरी शिकारी नियन्त्रण ईकाइ समेतको योगदान र भूमिका प्रशंसनिय रहेको छ । जिल्लाका राजनैतिक दलहरू, नागरिक समाज, पत्रकार, स्थानिय तह/प्रशासन तथा जिल्लामा गठित जिल्ला स्तरीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण ईकाईको समन्वयमा वन तथा वन्यजन्तुको चोरी निकासीका साथै चोरी शिकार नियन्त्रणका काम समेत संचालन हुँदै आएका छन् ।

विश्व भरिमा सबै भन्दा ठुलो भुण्डको रूपमा रहेको बाह्रसिंगा पाउने निकुञ्ज र दुर्लभ पाटे बाघ पाउने यस निकुञ्जको दीर्घकालिन संरक्षण गरी पर्याप्यटन मार्फत स्थानीय समुदायको जिविकोपार्जनमा टेवा पुर्याउन सक्ने अवसर हुँदूहुँदै पनि पर्यटकिय पुर्वाधार तथा प्रचार प्रसारको कमिका कारणले गर्दा निकुञ्जको क्षमता अनुसार पर्यटकहरू भित्राउन नसकेको अवस्थामा पहिलेका वर्षहरूको तुलनामा पर्यटकहरूको संख्यासँगै निकुञ्जको आम्दानी समेत बढ्दि भएसँगै नेपाल सरकार बाट मध्यवर्ती क्षेत्रमा जाने रकम पनि ऋमशः बढाउँ गएको अवस्था देखिन्छ ।

अन्तमा आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को बार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यमा आवश्यक सुचना तथा विवरण उपलब्ध गराई सहयोग गर्नुहुने यस कार्यालयका सम्पुर्ण कर्मचारीहरू तथा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष श्री लव वहादुर विष्ट र अन्य सदस्यहरूलाई समेत हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु । साथै शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको जैविक विविधता संरक्षण कार्यमा सहयोग गर्ने नेपाली सेना देवीदल गण र रुद्र ध्वज गण, राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष/शुक्लाफाँटा संरक्षण कार्यक्रम, तराई भू-परिधि कार्यक्रम, जुलोजिकल सोसाइटी अफ लण्डन/नेपाल कार्यालयलाई समेत धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

किशोर कुमार मेहता
प्रमुख संरक्षण अधिकृत

विषय सूची

१.	परिचय	१
२.	लक्ष्य	६
३.	उद्देश्य	६
४.	विशेषताहरू	६
५.	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको भू-उपयोग	६
६.	प्रमुख जैविक विविधता	६
७.	निकुञ्ज भित्र निषेधित गतिविधिहरू	६
८.	निकुञ्ज कार्यालय तथा अन्य साखेदार संस्थाहरूबाट आ.व. २०७८।२०७९ मा संचालन गरिएको महत्वपुर्ण कार्यक्रमहरू	८
९.	वन्यजन्तु अनुगमन तथा अनुसन्धान	१०
१०.	चोरी शिकार नियन्त्रण गतिविधि	१३
११.	जिल्ला स्तरीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण ईकाइको गतिविधि	१४
१२.	मध्यवर्ति क्षेत्र कार्यक्रम	१४
१३.	समन्वय गोष्ठी	१४
१४.	सिमापार बैठक	१४
१५.	प्रचार/प्रसार तथा सुचना प्रवाह	१४
१६.	दिवश समारोह	१५
१७.	विशेष गतिविधिहरू	१५
१८.	आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा तराई भू-परिधि कार्यक्रमबाट संचालन भएका कार्यक्रम	१६
१९.	राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष-शुक्लाफाँटा संरक्षण कार्यक्रम मार्फत आ.व. २०७८।०७९ मा सम्पन्न भएका मुख्य कार्यक्रमहरू	१६
२०.	निकुञ्ज व्यवस्थापनमा देखिएको मुख्य समस्याहरू	१८
अनुसूचीहरू		
	अनुसूची १ : बार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति	१९
	अनुसूची २ : आ.व.०७८।०७९ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा निकुञ्ज आयोजना तर्फ बजेट तथा प्रगति विवरण :	२०
	अनुसूची ३ : नागरिक बडापत्र	२१

अनुसूची ४ : निकुञ्ज कार्यालयको संगठन संरचना :	39
अनुसूची ५ : निकुञ्ज कार्यालयको दरवन्दी :	39
अनुसूची ६ : शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा हात्तिसार शाखामा हाल कार्यरत कर्मचारीहरू :	33
अनुसूची ७ : यस आ.व.मा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट पदस्थापन/सरुवा भई जाने कर्मचारीहरूको विवरण :	36
अनुसूची ८ : यस आ.व.मा विभिन्न कार्यालयबाट पदस्थापन/सरुवा भई शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयमा हाजिर हुनु भएका कर्मचारहीहरूको विवरण :	36
अनुसूची ९ : शुक्लाफाँटा निकुञ्जको स्थापनाकालदेखि हाल शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयका कार्यालय प्रमुखहरूको नामावली :	37
अनुसूची १० : निकुञ्ज सुरक्षामा रहेका पोष्टहरू :	39
अनुसूची ११ : शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको संकलित राजश्व तथा पर्यटकहरूको विवरण	80
अनुसूची १२ : शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयमा दर्ता भएका मुद्दा सम्बन्धि विवरण :	83
अनुसूची १४ : शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जमा पाईने विश्वमा दुर्लभ चराहरू	83
अनुसूची १५ : शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जका आकर्षणहरू :	88
अनुसूची १६ : पर्याप्तर्थन प्रवद्धनका लागि निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा स्थापना भएका	89
अनुसूची १७: वन्यजन्तुवाट भएको क्षतिको राहत वितरण :	89
अनुसूची १८ : मध्यवर्ति क्षेत्र सम्बन्धि विवरण :	५१
अनुसूची १९ : शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरू	५१
अनुसूची २० : मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिहरूको विवरण :	५३
अनुसूची २१ : मध्यवर्ति सामुदायिक वन सम्बन्धि विवरण	५३
अनुसूची २२ : मध्यवर्ति क्षेत्रमा दर्ता भएका उद्योगहरू	५५
तस्विरहरू	५६

शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज

१. परिचय

नेपालको सुदूर पश्चिम प्रदेशमा रहको कञ्चनपुर जिल्लाको नेपाल भारत सिमानाको दक्षिण पश्चिम क्षेत्रको २८°४२' २९" - २९°०३' २७" अक्षांश र ८०°०३'०८" - ८०°२५' ५३" देशान्तरमा रहेको शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज वि.सं. २०२६ सालमा शाही शिकार बनको रूपमा स्थापना गरी संरक्षण गरिएको थियो । वि.सं. २०३१ सालमा कार्यालय स्थापना भै २०३३ सालमा १५५ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफलको शाही शुक्लाफाँटा बन्यजन्तु आरक्षको रूपमा राजपत्रमा घोषणा गरिएको थियो । वि.सं. २०३६ सालमा निकुञ्जको पूर्व तर्फको १५० वर्ग कि.मी. क्षेत्रलाई विस्तार गरि वि.सं. २०५१ सालमा आरक्षको क्षेत्रफल ३०५ वर्ग कि.मी. बनाईएको थियो । साबिकको चारकिल्लालाई नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरि मिति २०७३ साल फाल्गुन ९ गते आरक्षलाई शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको रूपमा घोषणा गरिएको हो । १७५ मिटर देखि १३०० मिटर को उचाईमा फैलिएको यस निकुञ्जको औसत अधिकतम तापक्रम ३७° सेन्टिग्रेड र औसत न्युनतम तापक्रम ७° सेन्टिग्रेडहे को छ । नेपालमा रहेका बाह्रसिंगाको संरक्षण व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यका साथ स्थापना भएको यस निकुञ्जमा विश्वकै सबै भन्दा तुलो (भुण्ड) वथानको रूपमा पाईने बाह्रसिंगा रहेको पाईन्छ । यो निकुञ्ज अन्य दुर्लभ बन्यजन्तु तथा बनस्पतिको लागि समेत प्रसिद्ध छ ।

शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको स्थापना, नाम, क्षेत्रफल तथा मध्यवर्ती क्षेत्र सम्बन्धि नेपाल सरकारद्वारा विभिन्न मितिमा जारी गरेका राजपत्रहरू :

नेपाल राजपत्र भाग ३

नेपाल राजपत्र भाग ३

उत्तर- पिपरिदा आवादी छेउ रहेको आरक्ष सिमाना बम्बा (पिलर) नं. १ देखि पूर्वतर्फ आरक्ष सिमाना बम्बा (पिलर) नं. ३६ सम्म । लक्ष्मीबाट उत्तर धोखाहार गरी बाह-गाउडीमा रहेको आरक्ष सिमाना बम्बा (पिलर) नं. १०० सम्म । लक्ष्मीबाट पूर्वतर्फ हैं देखि दोबु दामालहाम्म । लक्ष्मीबाट पूर्वतर्फ धोखाहार गरी पट्टीमा आवादी छेउमा रहेको आरक्ष सिमाना बम्बा (पिलर) नं. ३०० सम्म । (यस सिमानामा नं. १ देखि ३०० सम्मको आरक्ष सिमाना बम्बा (पिलर) ले आरक्षको सिमाना निर्धारित दरेको छ ।)

पूर्व- आरक्ष सिमाना बम्बा (पिलर) नं. १०० बाट दक्षिणतर्फ भर्द्या, राख, दृ. लिङ्गाह, चूल्हाहा, दामिलाह र सिलमिला बाहेहाल्लको आवादी छेउ हैं देखि महाकाली नदीको उत्तरी भंगालीको पूर्वी किनाराम रहेको आरक्ष सिमाना बम्बा (पिलर) नं. ४१७ सम्म । (यस सिमानामा नं. ३०० देखि नं. ४१७ सम्मको आरक्ष सिमाना निर्धारित दरेको छ ।)

दक्षिण- महाकाली नदीको उत्तरी भंगालीको आरक्ष सिमाना बम्बा (पिलर) नं. ४१७ बाट पश्चिमतर्फ महाकाली नदीको पूर्वी किनारा हैं देखि महाकाली नदीको उत्तर किनारामे नेपाल-भारत (बन्तरराष्ट्रिय) सिमाना ।

पश्चिम- नेपाल-भारत (बन्तरराष्ट्रिय) सिमानाले महाकाली नदीको पूर्वी किनारामा भेटेको ढाईदेखि उत्तर सिमानालाई छोडी उत्तरतर्फ महाकाली नदीको पूर्वी किनार हैं देखि पिपरिदा आवादी छेउ रहेको आरक्ष सिमाना बम्बा (पिलर) नं. १ सम्म ।

इष्टमा- (क) उपर्युक्त सिमानालो लेरिक तथा आरक्ष सिमाना बम्बाहाल्लको बीचको आपाली दूरीको विवरण (झिलिए) बत लिभाल, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बग्दानमुंहारकालीय, कल्पान्तर श्रावण बत कार्यालय र शाही शुक्लाफाँटा बम्बान्तु प्रारक्ष कार्यालयमा राखिएको छ ।

(ख) उपर्युक्त सिमानालाभित्र पर्ने हरैद्वा र लिहुरुर बाहेहाल्लाई कानूनबगोजिम अधिकरण नेपालेतम भारत-सिमानाबाटिर रहेसहरू मार्विकबगोजिम भोग बतन दर्तामा दो सूचनाले कुनै स्थान बाटै छैन ।

पाराले-

भ्रष्टबहाहारु राजभन्दारी
भौ ५ को गरकारको सचिव

भौ ५ को सरकार
यस भ्रष्टबहाहारुको
सूचना
मिति २०३३/०४/०८

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बग्दान संरक्षण ऐन, ८०५६ को अका ३ को तर-दक्षा (१) ले दिएको भ्रष्टबहार प्रयोग भरी भौ ५ को सरकारले भ्रष्टबहाली अव्याल कञ्चनपुर जिल्लामा पर्ने देहायबालीजिम चारकिल्लालिमको धोखलाई “शाही शुक्लाफाँटा बग्दानकू आरक्ष” घोषित भरेको छ ।

पूर्व- भ्रष्टबहालीको किनारा (पट्टीया, अभौमाय, चुक्लुवा, लिलिमा, इत्यादि) ।

पश्चिम- भ्रष्टबहाली नदी र आवादी ।

उत्तर- आवादी (महानाडे, उल्लाल्लाम, इत्यादि) र बोवेदालामा ।

दक्षिण- नेपाल-भारत (बन्तरराष्ट्रिय) सिमाना ।
उपर्युक्त चारकिल्लालो विस्तृत विवरण सिमानालाभित्र छ ।

नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ४४) काठमाडौं, जेठ ६ गते २०५१ साल (संख्या ६

भाग ३

श्री ५ को सरकार
बन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयको
सूचना १

राजिय निकुञ्ज तथा बन्धनन्तु संरक्षण देन, २०२६ को बढा ३ को उपचका (२) से दिएको अधिकार प्रयोग गरी थी ५ को सरकारले कंचनपुर जिल्लास्थित शाही शुक्ला पाट बन्धनन्तु आरक्षको घोषणात्मकात्मका खण्ड २६ संख्या १४ निति २०३३।१।५ को नेपाल राजपत्र भाग ३ मा प्रकाशित बन मन्त्रालयको सूचनामा तोकिमात्रा को सिमाना हेरिएर गरी बैहाइय घोषिमात्रा किमाना कायम गरेको छ :-

पूँँचः शाली नदीको शिरवर्तेको पानी ढलोबाट स्थाली नदीको पूर्वी किनारा हुँदै चिपलाडी महेन्द्र राजमार्गसम्म त्यक्तिगत स्थाली नदीको पूर्वी किनारा हुँदै चालेवेर र ढलका गाउँको नजीक दीपा नदीको किनारामा रहेको आरक्ष सिमाना खम्बा नं.७ सम्म । **परिवर्तमः** तल्लो चिलमिलाको बढाउँ खोलाको किनारामा रहेको आरक्ष सिमाना खम्बा नं. १२ बाट नेपाल भारत अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना २८ नं. २३ सम्म, त्यक्तिगत महाकाली नदीको परिवर्तम निकारा हुँदै खोपारा शाली खेतलाई बहिर पारि उत्तरमा महेन्द्रनगर नगरपालिका (म.न.पा) बाट नं. १३ पिपरेया बन्ने परे बदाराको

खण्ड ४४ संख्या ६

नेपाल राजपत्र भाग ३

मिति २०५१।२।६

आवादी श्वेत नजीक महाकाली नदीको किनारामा रहेको आरक्ष सिमाना खम्बा नं. १ सम्म ।

उत्तरः महेन्द्रनगर नगरपालिका बाट नं. १३ पिपरेया बन्ने परे बदाराको आवादी खेत नजीक महाकाली नदीको किनारामा रहेको आरक्ष सिमाना खम्बा नं. १ बाट आवादी र जंगल हुँदै खाउने महाकाली सिचाई आदोजनाले बनाएको तारबार हुँदै महेन्द्रनगर नगरपालिका बाट नं. १४ सर्वां कटान (पलिया) बनकहिमा वैरामा कालीको घर जग्मा नजीक रहेको आरक्ष सिमाना खम्बा नं. २ सम्म, त्यहाँबाट नर्यां कटान खेतलाई बाहिर पारि शुक्लापाट आरक्ष हेड क्वाटरको मुल गेटसम्म, त्यहाँबाट एवरपैन्ट खेतलाई बाहिर पारि महेन्द्र नगर नगरपालिका बाट नं. १६ बन्ने भरत चन्द्रको आवादी जमिनको नजीक रहेको आरक्ष सिमाना खम्बा नं. ३ सम्म, त्यहाँबाट तारबार हुँदै गोबरेया गाउँलाई बाहिर पारि पूर्वतर्फ महेन्द्रनगर नगरपालिका बाट नं. १५ गोबरेया नालाको छेउमा रहेको आरक्ष सिमाना खम्बा नं. ४ सम्म, त्यहाँबाट पूर्वतर्फ गोबरेया नालाको पूर्वी किनारा हुँदै खालेसोरा खेतलाई बाहिर पारि महेन्द्रनगर नगरपालिका बाट नं. ५ ह बागाङी गोबरेया नालाको पूर्वी किनारामा रहेको आरक्ष सिमाना खम्बा नं. ५८ सम्म, त्यहाँबाट गोबरेया नालाको पूर्वी किनारा हुँदै चौधर र रडाहु नदीसम्म, त्यसपछि रडाहु नदीको परिवर्तम किनारा हुँदै खम्पारु गाउँलाई बाहिर पारि चूरियाको दक्षिण पानी ढलसम्म ।

दक्षिणः चालेवे धक्का का गाउँको नजीक दोधार नदीको किनारामा रहेको आरक्ष सिमानाखम्बा नं.७ बाट बेलोरी राजमार्ग नजीक रहेको आरक्ष सिमाना खम्बा नं. ८ सम्म त्यहाँबाट चालेवे गाउँलाई बाहिर पारि चालेवे गाउँलाई बाहिर पारि चालेवे गाउँलाई उत्तर परिवर्तम हुँदै जंगल खींचको बन सिमानाखाट ढक्का नर्यां कटान, भत्तपुरी-कलकता मुल बाटो नजीक कलकता गाउँ विकास समिति बाट नं. ६ बन्ने खोब्रहाहुर केसीको आवादी जम्मा नजीकरहेको आरक्ष सिमाना खम्बा नं. ६ सम्म, त्यहाँबाट ढक्का नर्यां कटान खेतलाई बाहिर पारी महाकाली सिचाईद्वारा निर्मित मैति यि नहरको मोड, खेताडी भाउँ विकास समिति बाट नं. ६ बन्ने गोरे दमाईको आवादी जम्मा नजीक कलरे डोंडामा रहेको आरक्ष सिमाना खम्बा नं. १० सम्म, त्यहाँबाट महाकाली सिचाईद्वारा निर्मित मैति यि नहर हुँदै परिवर्तमर्फ खेताडी कालीकिच तालको छेउसम्म, त्यहाँबाट भोहनपुर भुरतुवा हुँदै चौधर खोलाको दक्षिण छेउमा राधापुर गाउँको उत्तर परिवर्तम कुनाको चउरसा रहेको आरक्ष सिमाना खम्बा नं. ११ सम्म, त्यहाँबाट दक्षिण परिवर्तम

नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ४४) काठमाडौं, जेठ ९ गते २०५१ साल (अंतिरिक्षाङ् ६

भाग ३

श्री ५ को सरकारको सचिव
दीपेन्द्रपुरुष ढक्का

खण्ड ४४ संख्या ६ नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०५१।२।६

इमिलिया गाउँलाई बाहिर पारि चिलमिलासम्म, त्यहाँबाट महाकाली सिचाईले बनाएको नहरको किनारा हुँदै तल्लो चिलमिला गाउँको परिवर्तम किनारा तिलाचौर बाटुनी नदीको छेउ तिलाचौर चिलमिलादुर रोकायाको आवादी जम्माको नजीक रहेको आरक्ष सिमाना खम्बा नं. १२ सम्म ।

आवादी,

दीपेन्द्रपुरुष ढक्का

श्री ५ को सरकारको सचिव

पूँँचः देवलमूरी या.वि.स.बढा नं. १ चानदेशी बस्तीलाई भित्तिरी आवादी देवि ५०० मिटर दीधिल जयमलाट मुल खींची बस्ती र शोभालालाई भित्तिरी पूर्वतर्फ पुरानो ख्याली नदी सम्म । त्यहाँबाट शक्तिपुर या.वि.स.बढा नं २ र ३ र नर्यां भित्तिरी देवलमूरी या.वि.स.बढा नं २ खोली परिवर्तमात्रा खोली बिसाना हुँदै उत्तर तर्फ बढा नं ३ को चिकनलाई जाईको पूर्वी बिसाना घार उत्तरतर्फ नदी तटीय बनलाई भित्तिरी बनारा नदीलाई । त्यहाँबाट बढा नं ५ दुकाहालाई भित्तिरी कालागाईको खुम्ता र डोंडा

छुट्टियाउने वेलीरी-कल्पापुर सडक जाने बाटोसम्म । त्यहाँबाट उत्तर तरफ वेलीरी-कल्पापुर सडक हुँदै बन्साहा चोकसम्म । बन्साहा चोकबाट ग्रामेल सडक सडक उत्तरतर्फ १ कि.मि.अगाडिसम्म, त्यहाँबाट सोकै जंगल लोहारपुर गाउँको सिरसम्म । त्यहाँबाट यिपलाढी गा.वि.स.वडा नं ४ लोहारपुराई भित्रपारी सुनवरा नदीसम्म । त्यहाँबाट उत्तरतर्फ सुनवर नदी हुँदै पूर्व पर्वतर्फ राजमार्ग भन्दा उत्तर टोटी र जबदा खोलाको दोभानसम्म । सो दोभानबाट जबदा खोलैखोला कालापानी नहरको शाखा नहरतर्फ जोडिएको बैराम खोला हुँदै सिर्हि उत्तर कलारी गा.वि.स.वडा नं २ र ४ को सिमानाबाट वडा नं २ लाई भित्रपारी उत्तर चुरे पहाडसंग जोडिएको जंगल ढेउको शिव मन्दिर भएर सोकै उत्तर तरफ चुरे पहाडको दक्षिण पानी ढलोसम्म ।

परिचय: दोधारा र चाहीनी पुरे गा.वि.स.लाई भित्र पर्ने गरी नेपाल भारत अन्तरराष्ट्रिय सिमानाको ८ नम्बर पिलरको बयलबण्ड देखि २१ नम्बर पिलर कुलियाकारकरसम्म ।

उत्तर: महाकाली नदीको पूर्वी किनारा महेन्द्रनगर नगरपालिका वडा नं १२ र १३ को सिमाना ओढालीबाट वडा नं १३ लाई भित्रपारी वडा नं १३ र १६ को सिमाना बसन्तपुरसम्म । त्यहाँबाट वडा नं १६ को बसन्तपुर टोलको उत्तर-दक्षिण वाने नहर ढेउमा पर्ने वडा नं १३ र १४ जाने नहरको दोभान हुँदै, त्यहाँबाट दक्षिण वडा नं १६ को शान्तिठोल र अमरठोलको ग्रामेल सडक जोड्दै कलभर्ट त्यहाँबाट उत्तरतर्फ ग्रामेल सडक हुँदै ऐरी जाने ग्रामेल सडक जोड्दै चोकसम्म, त्यहाँबाट पूर्व गन्धानालालासम्म र गन्धानालालाबाट उत्तर तरफ महाकाली सिंचाईको मूल नहरसम्म । मूल नहर हुँदै साइफन (गोबरीया नाला), त्यहाँबाट गोवरिया नाला हुँदै महेन्द्रनगर भक्तगाउँबाट विमानस्थल जाने बाटोमा पर्ने पुलसम्म, त्यहाँबाट पूर्वतर्फ महेन्द्रनगर जाने बाटो हुँदै महाकाली सिंचाईको गोबरीया वागफाँटा जाने शाखा नहरमा पर्ने कलभर्ट सम्म । त्यहाँबाट नहर हुँदै सिद्धाय विजान क्याप्सलाई बाहिर पारी नगर पिकास समिति र आवाईको सिमाना हुँदै उत्तर-दक्षिण वाने खोलासम्म । त्यहाँबाट खोलैखोला हुँदै वागफाँटा ख्यरभट्टीसंग जोडिएको पुल आउनु भन्दा १०० मिटर अगाडिबाट सोकै सरखती मा.वि.सोल्टी हुँदै वागफाँटा शाखा नहरको ख्यर भट्टी-वागफाँटा जाने बाटोमा पर्ने कलभर्ट सम्म ।

त्यहाँबाट वडा नं १९ र २ नार्द जोडने ग्रामेल सडक हुँदै वडा नं १९ लाई भित्रपारी लालपुर-बागफाँटा खण्डको कूली पाहलट कर्मको नहरसेंग जोडिएको सुडा गा.वि.स.को सुन्दरपुराई जोड्दै पुलसम्म । त्यहाँबाट वडा नं ४ र ५ को सिमानाको खोला हुँदै उत्तरमा पूर्व दक्षिण शाखा नहर र हरपालबाट महेन्द्र राजमार्गको चोकनेरको पिपल चीतारा सम्म । त्यहाँबाट उत्तरीर दक्षिण शाखाको नहर हुँदै सो कलैकुला पूर्वतर्फ महाकाली सिंचाईको बैलडाढी जाने नहर सम्म । त्यहाँबाट सो नहरे नहर पूर्वतर्फ राना दैरीको नहर बौराहासम्म । सो चौराहाबाट कच्ची सडके सडक उत्तरतर्फ पूर्व पर्वतर्फ राजमार्ग चौडैने चोक सम्म । त्यहाँबाट पूर्वतर्फ राजमार्ग राजमार्ग पर्याया खोलैखोला दैरी गा.वि.स.वडा नं ७ र ८ लाई भित्रपारी चुरे पहाडको ढेउकी पानी ढलोसम्म ।

दक्षिण: नेपाल भारत अन्तरराष्ट्रिय सिमानाको पिलर नम्बर २८ देखि ३२ हुँदै महाकाली सिंचाई आयोजना नहरको पानी फेल्कु (One Flow Door) सम्म, त्यहाँबाट यिमल डाँडाको ग्रामेल सडकसम्म जाने टर्सी हुँदै भोला नदीसम्मको ग्रामेल सडक भएर कल्पटसम्म । सो कल्पटबाट बैलडाढी गा.वि.स.वडा नं ५ र ६ लाई भित्रपारी बैलडाढी गा.वि.स.जोड्दै वाटोको खोलासम्म । त्यहाँबाट दक्षिणतर्फ रामपुर विलासपुर गा.वि.स.वडा नं ९ कुण्डाको खल्सादेखि माधिको क्षेत्रलाई भित्रपारी पर्याया नालासम्म । पर्याया नालाबाट पूर्वतर्फ खल्सा देखि माधिलो भागबाट सोकै कुण्डा स्कुललाई भित्रपारी बुधारोपण क्षेत्रको तातावर हुँदै बैलीरी सडकको कलभर्टसम्म । त्यहाँबाट ५०० मिटर उत्तरतर्फ जंगल हुँदै पर्याया खोलाबाट आनदेव निस्क्कने गोरोटो बाटोमा पुरी आठै बाटो चानदेवसम्म । त्यहाँबाट ५०० मिटर दक्षिण तर्फ सोकै पूर्वी सिमाना गुरु भएले बिन्दुसम्म ।

आज्ञाने,
मधु प्रसाद रेग्मी
उप-सचिव, (कानून)

नेपाल सरकार

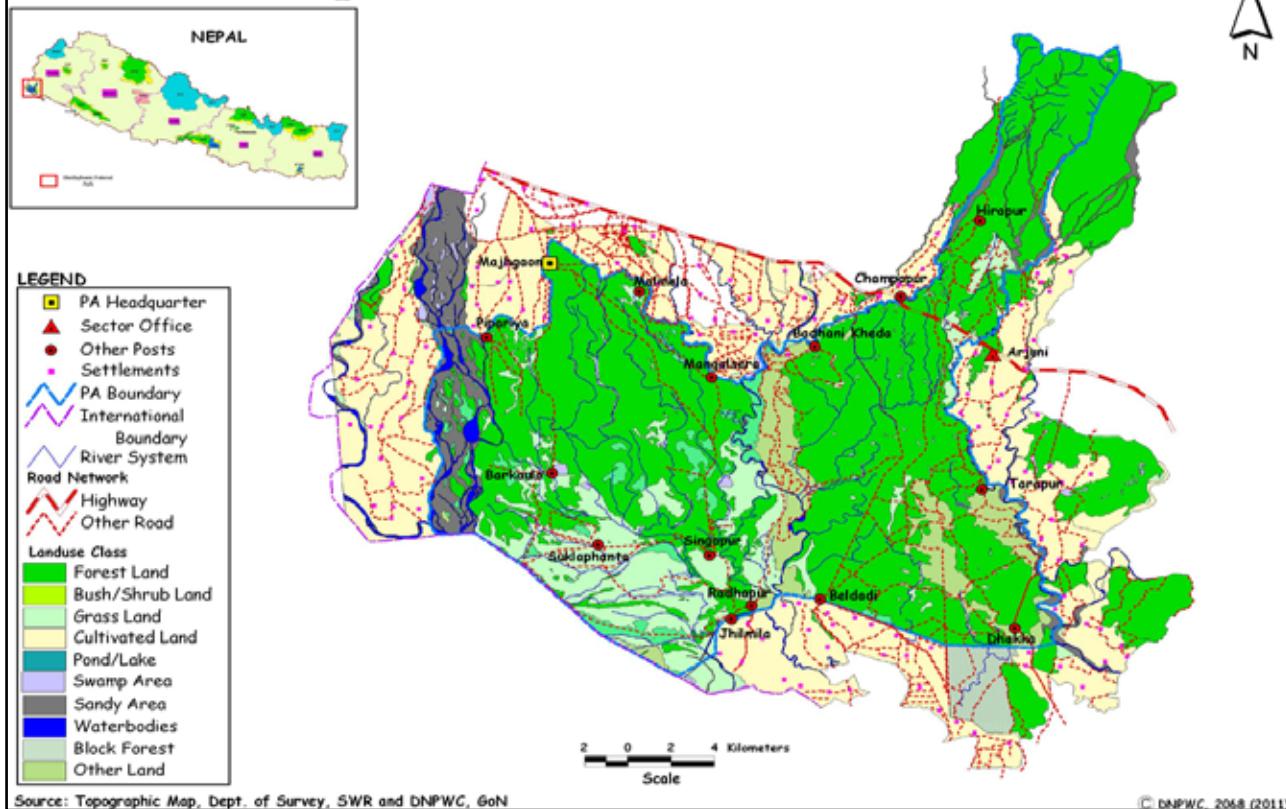
वात तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयको सुचना

मिति २०८०/११/९

नेपाल सरकारले राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को दफा ३ को उपदफा (१) र (२) वर्मोजिम स्वरूप ४४, सङ्घरा ६, २०८०/१०/२०९ को नेपाल राजपत्र भाग ३ मा प्रकाशित शुक्लाफाँटा बन्यजन्तु आरक्षको साधिक वर्मोजिमको ३०५ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल र चारीकिल्ला कायम राखी यस आरक्षलाई “शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज” घोषणा गर्ने तथा त्यसको मध्यवर्ती क्षेत्रको चार किलोलाखण्ड ५४, अतिरिक्ताङ्क ६, २०८०/१०/२०९ को नेपाल राजपत्र भाग ३ मा प्रकाशित सूचना वर्मोजिम हुने गरी कायम गरेको छ ।

आज्ञाले,
गेहेन्द्रकेशरी उपाध्याय
नेपाल सरकारको निःसचिव

Shuklaphanta National Park & Buffer Zone

चारकिल्ला :

- पूर्व : स्याली नदी ।
 पश्चिम : महाकाली नदी ।
 उत्तर : जंगल क्षेत्र, गाउपालिका तथा नगरपालिकाको आवादी क्षेत्र चुरे पहाडको चुचुरो (डडेलधुराको सिमाना) ।
 दक्षिण : आवादी क्षेत्र, भारत नेपाल अन्तराष्ट्रिय सिमाना ।

परिकल्पना :

नेपालको सुदूरपश्चिमको तराई क्षेत्रमा रहेको जैविक प्रणाली तथा जैविक विविधताको संरक्षण गर्ने ।

३. लक्ष्य

संकटापन्न प्रजातिहरूको संरक्षणलाई उच्च प्राथमिकता दिई शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको जैविक विविधताको संरक्षण गर्ने तथा संरक्षण कार्यमा मध्यवर्ति क्षेत्रका जनताहरूको समेत सहभागिता गराउने ।

३. उद्देश्य

- ◆ दुर्लभ बन्यजन्तु तथा बनस्पतिहरूको संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने ।
- ◆ जैविक विविधताको प्रभावकारी संरक्षण र दिगो सामुदायिक विकासका लागि जनसहभागिताद्वारा मध्यवर्ति क्षेत्रको व्यवस्थापन गर्ने ।
- ◆ पर्याप्यटनको विकास गरी स्थानिय जनताको जिवनस्तरमा सुधार ल्याई संरक्षणमा टेवा पुऱ्याउने ।
- ◆ अध्ययन अनुसन्धानलाई प्रभावकारी बनाई यसबाट आएका सुभावहरूलाई कार्यान्वयन गरी व्यवस्थापन पक्षलाई सहयोग गर्ने ।

४. विशेषताहरू

- ◆ नेपालको तराईका संरक्षित क्षेत्रहरूमा रहेका घाँसेमैदान मध्ये शुक्लाफाँटा घाँसे मैदान सबैभन्दा ठुलो घाँसे मैदान रहेको ।
- ◆ विश्वकै सबैभन्दा ठूलो भुण्डको रूपमा बाहसिंगा पाउने क्षेत्र ।
- ◆ तराई भूपरिधिको मध्यविन्दुमा पर्ने निकुञ्ज जसले नेपाल र भारतका ११ वटा संरक्षित क्षेत्रहरू जोड्ने ।
- ◆ क्षेत्रफलको हिसावले सानो भएता पनि दुर्लभ बन्यजन्तु, बनस्पति तथा पञ्छीहरू बढि पाईने स्थान ।
- ◆ कृष्णसारको पुर्नस्थापना गरिएको(खैरापुर बाहेकको नेपालको पहिलो संरक्षित क्षेत्र) ।

५. शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको भू-उपयोग

भू-उपयोगको आधारमा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जमा ६०% जंगल, २७% घाँसे मैदान, ३% भाडी तथा बुट्यान, १०% जलाशय र सिमसार पर्दछ ।

६. प्रमुख जैविक विविधता

- ◆ बनस्पति : ११८ परिवारका ६६५ प्रजातिहरू
- साल वन : ५२%
- मिश्रित वन : ४%
- नदी तटिय वन : ७ %
- घाँसे मैदान : २७ %
- सिमसार क्षेत्र : १० %

◆ वन्यजन्तु	:	स्तनधारी ५६ भन्दा बढि प्रजातिहरू (पाटेबाघ, एकसिंगे गैंडा, हात्ती, बाह्लिङ, कृष्णसार, सालक, निलगाई, चितुवा, चितल, लगुना, रतुवा, हिसपिडखरायो, बँदेल, बाँदर आदि)
बाघको संख्या	:	३६ वटा (राष्ट्रिय बाघ सर्वेक्षण २०७८)
हात्ती	:	४० देखि ५० मौसमी
गैंडा	:	१७ वटा आ.व. २०७३।०७४ मा चितवन रा.नि.बाट ५ वटा स्थानान्तरण गरी ल्याएको समेत गरी ।
बाह्लिङ	:	२३।३ वटा (सन् २०२२)
निलगाई	:	८२ (सन् २०१९)
आहार प्रजाति	:	१४३ वटा प्रति बर्ग कि.मी. (बि.स २०७८)
घस्ने जन्तु	:	करीब ५६ प्रजातिहरू
उभयचर	:	करीब १५ प्रजाति
माछा	:	करीब ८८ प्रजाति
पुतली	:	करीब ३५ प्रजाति
चरा	:	करीब ४५० प्रजाति (सारस, खरमजुर, सिम तित्रा, सुनौलो तोप चरा आदि ।
कृष्णसार	:	२०८ वटा (हिरापुर)

७. निकुञ्ज भित्र निषेधित गतिविधिहरू

कुनै पनि व्यक्तिले निकुञ्ज क्षेत्र भित्र राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन २०२९ को दफा ५ बमोजिम देहायको काम गर्न पाउने छैन :-

- क) वन्यजन्तुको शिकार गर्न वा आखेटेपाहार ओसार पसार गर्न,
- ख) जुनसुकै पदार्थको घर, छाप्रो आश्रय वा अरू आकार बनाउन वा भोग गर्न,
- ग) कुनै भूभाग कब्जा गर्न, सफा गर्न, आवादी गर्न, खेती गर्न वा कुनै बाली उब्जाउन वा काटन्,
- घ) घर पालुवा जीवजन्तु वा पंछी चराउन वा तिनीहरूलाई पानी खुवाउन,
- ङ) रुख विरुवा, भाडी वा अन्य कुनै वन पैदावार काटन, ढालन, हटाउन, छेकन, छाँटन वा वन पैदावार सुक्ने कुनै काम गर्न वा वन पैदावारमा आगो लगाउन वा अरू कुनै प्रकारले हानिनोक्सानी पुन्याउन,
- च) खानी खन्न, ढुङ्गा खन्न वा कुनै खनिज पदार्थ, ढुङ्गा, कंकड, माटो वा अन्य यस्तैपदार्थ हटाउन,
- छ) वन पैदावार वा वन्यजन्तु पंछी वा जग्गालाई क्षेति पुन्याउन,
- ज) हातहतियार खरखजाना वा विष साथमा लैजान वा प्रयोग गर्न
- झ) काजमा खटिएका सरकारी कर्मचारी वा राष्ट्रिय निकुञ्ज वा निकुञ्जभित्रको प्रचलित बाटोको यात्रुहरू बाहेक अरूले घरपालुवा वा अन्य किसिमको जीवजन्तु वा आखेटेपहार लैजान,
- ञ) राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र बग्ने नदी, खोला वा पानीको कुनै श्रोत थुन्न, फर्काउन वा त्यसमा कुनै हानिकारक वा विष्फोटक पदार्थहरू प्रयोग गर्न ।

८. निकुञ्ज कार्यालय तथा अन्य सामेदार संस्थाहरूबाट आ.व. ३०७८ | ३०७५ मा संचालन गरिएको महत्वपूर्ण कार्यक्रमहरू

८.१ पर्यटकीय विश्रामस्थल निर्माण

यस आ.व.मा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको हेडक्वार्टरमा १ वटा पर्यटकीय विश्राम स्थल निर्माण गरिएको छ। यी भौतिक संरचनाहरूले निकुञ्जमा अवलोकन, घुम्न आउने पर्यटकहरूलाई र विभिन्न कामका लागि आउने सेवाग्राहीलाई सेवा लिन सहज बनाउने आशा गरिएको छ।

८.२ सौचालय निर्माण

मालुमेला पोष्टमा जिर्न अवस्थामा सौचालय रहेकोले यक आ.व. ०७८/०७९ मा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको मालुमेला पोष्टमा १ वटा शौचालय निर्माण भएको छ।

८.३ गोलघर निर्माण तथा मर्मत

यस आ.व.मा निकुञ्ज क्षेत्रमा आउने सेवाग्राहीहरूको सहजताका लागि यस निकुञ्जको मालुमेला पोष्ट, पिपरिया हात्तीसार र शुक्लाफाँटा पोष्ट गरी जम्मा ३ ठाँडमा रहेको गोल घरको मर्मत सम्भार गरिएको छ।

८.४ प्रवेशद्वार निर्माण

निकुञ्ज क्षेत्रमा आउने पर्यटकहरूको सहजताका लागि यस शुक्लाफाँटा रा.नि., पुर्वी सेक्टर अर्जुनीमा नयाँ प्रवेशद्वार निर्माण गरिएको छ। उक्त सेक्टरबाट पर्यटकहरूलाई निकुञ्ज भित्राउने उद्देश्यका साथ निर्माण गरिएको प्रवेशद्वारको माध्यमबाट निकुञ्जको राजश्वमा समेत बढोत्तरी हुने आशा गरिएको छ।

८.५ मोटर ग्यारेज निर्माण

शुक्लाफाँटा रा.नि.को हात्तीसार पिपरियामा कर्मचारी तथा कार्यालयमा आउने सेवाग्राहीहरूको सवारी साधन पार्किङ्गको लागि मोटर ग्यारेज निर्माण गरिएको छ। ग्यारेजको निर्माण पछि कार्यालयमा अव्यवस्थित रूपमा राखीने सवारी साधन व्यवस्थित भएको छ।

८.६ नदि पहिरो नियन्त्रण कार्य

आ.व. ०७८/०७९ मा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको अर्जुनी सेक्टर अन्तरगत रहेको हिरापुर कृष्णसार Enclosure को पश्चिम तिर ग्याबियन बक्स निर्माण गरिएको छ। यस निर्माण कार्यले गर्दा कृष्णसारको लागि बनाईएको Enclosure भित्रबाट बाहिर पास गरिने पानीको बहाबबाट जोगाउने छ।

८.७ हात्तीको सेडघर निर्माण मर्मत

विगतका वर्षमा शुक्लाफाँटा पोष्टमा हात्ती बस्ने घर जिर्न भईसकेकोले हात्तीको बसाई असहज हुन गएकोले शुक्लाफाँटा पोष्टमा हात्तीको बसाईलाई व्यवस्थित गर्नको लागि सेड घर मर्मत गरिएको छ।

८.८ हात्ती/चितुवा प्रभावित क्षेत्रमा सोलार, आउटडोर ल्याम्प जडान

शुक्लाफाँटा रा.नि.को हात्ती/चितुवा प्रभावित क्षेत्र हिरापुर रेज्जपोष्ट, पिपरिया रेज्जपोष्ट र कालिकिच मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति अन्तर्गत २ वटा गरी जम्मा ४ वटा सोलार आउटडोर ल्याम्प जडान गरी हात्ती/चितुवाबाट हुने क्षतिलाई न्युनिकरण गर्न सहज भएको छ।

८.९ घाँसे मैदान व्यवस्थापन

नेपालकै सबैभन्दा ठुलो घाँसे मैदानको रूपमा रहेको शुक्लाफाँटा घाँसे मैदानको क्षेत्रफल ५४ वर्ग कि.मी. रहेको छ। यस घाँसमैदानमा विश्वकै सबैभन्दा ठुलो भुण्डको रूपमा पाईने बाहासिंगा तथा उल्लेखनिय संख्यामा रहेका लगुनाको समेत

संरक्षण गरिएको छ । साथै यस निकुञ्जमा सिंहपुरफाँटा, बर्कोलाफाँटा, हिरापुरफाँटा, अर्जुनीफाँटा, अन्डैया पटैयाफाँटा, विचुवाफाँटा, सुन्दरीफाँटा, तारापुरफाँटा, भतपुरीफाँटा लगायत अन्य विभिन्न फाँटाहरू रहेका छन् । निकुञ्जको कुल क्षेत्रफलको २७ प्रतिशत भू भागमा रहेको घाँसेमैदानलाई बाघ, गैँडा, जंगली हात्ती, खरमयुर, हिस्पीड खरायो जस्ता संकटापन्न विभिन्न वन्यजन्तुहरूले आफ्नो बासस्थानको रूपमा प्रयोग गर्दै आएका छन् । वन्यजन्तुहरूको बासस्थानको रूपमा रहेको घाँसे मैदानहरूलाई प्रत्येक वर्ष व्यवस्थापन गर्नुपर्ने हुन्छ । प्रत्येक वर्ष ट्र्याक्टर तथा मानिसद्वारा फाँटाहरूको घाँस, बुट्यानहरू काटि सुकाएर नियन्त्रित आगो लगाएर घाँसेमैदानहरूको व्यवस्थापन गरिन्छ । साथै अनावश्यक रूपमा आएका रुख प्रजातीका विरुवाहरूलाई जरैदेखी उखेल्ने काम गरी घाँसे मैदानको व्यवस्थापन गरिने काम गरिन्छ । यस आर्थिक वर्षमा शुक्लाफाँटा घाँसे मैदान क्षेत्रमा १५० हेक्टर घाँसेमैदानलाई घाँस, ढिड टेक्टरबाट काटेर रुखहरू काटी तथा उखेलि नियन्त्रित आगो लगाएर व्यवस्थापन गरिएको थियो ।

८.१० वन पथ निर्माण तथा मर्मत संभार :

यस निकुञ्ज भित्र रहेको करिव ३०० कि.मि. वनपथ रहेको छ । वनपथ निर्माणका लागि बजेट विनियोजित भएकोमा यस आ.व.मा जम्मा ५ कि.मि बाहुनी खोलादेखि शिकारी ताल जाने बाटोसम्म र मालुमेला चौधर जाने बाटोसम्म पनि ५ कि.मि. वनपथ ग्राभेलिङ्ग गरिएको छ भने निकुञ्जको यस निकुञ्ज क्षेत्र अन्तर्गतका विभिन्न क्षेत्रहरू (मझगाड़, सिंहपुर, शुक्ला, बर्कोला, बेलडाँडी, तारापुर, ढक्का, हिरापुर आदि) करिब २०० कि.मि. वनपथ मर्मत गरिएको छ ।

८.११ बन्यजन्तुका लागि पानी पोखरी मर्मत

यस निकुञ्ज भित्र सिमसार क्षेत्रको रूपमा रहेका विभिन्न खोला नाला, ताल पोखरी तथा मानवद्वारा निर्मित ताल पोखरीहरूको संरक्षण व्यवस्थापन कार्यको लागि वन्यजन्तुहरूको बासस्थानको रूपमा रहेका मुख्य मुख्य ताल पोखरीहरूलाई बेला बेलामा सरसफाई गर्नुका साथै सुख्खा समयमा तालको पानी सुखन नदिन बोरिङ्ग मार्फत पानी भर्ने काम गरिएको छ भने शुक्लाफाँटामा रहेका सुके पोखरी र बाघ पोखरीमा सोलारबाट पानी तानि सुख्खा मौसममा पोखरीमा पानी भर्ने काम गरिएको छ । यस निकुञ्जमा रहेका मुख्य मुख्य सिमसार क्षेत्रहरूमा रानी ताल, सोलगौडी ताल, शिकारी ताल, कालिकिच ताल, तारा ताल, बाबा ताल, स्वामी ताल, बठनिया ताल, पिपल पोखरी, तिनकुने पोखरी, गौथली पोखरी, बाघ पोखरी, सुके पोखरी, लगुना पोखरी, लालपानी पोखरी, हिरापुर ताल, पलिया पोखरी, महाकाली नदी, स्याली नदी, बाहुनी खोला, चौधर खोला आदि रहेका छन् ।

वन्यजन्तुको लागि उपयुक्त क्षेत्र बनाउन यस आर्थिक वर्षमा जम्मा गरी १५ वटा पोखरी मर्मत कार्य सम्पन्न भएको छ । यसरी मर्मत सम्भार तथा नयाँ पानी पोखरीको मर्मत भएकोले सुख्खा मौसममा समेत वन्यजन्तुका लागि खानेपानीको व्यवस्था भई वन्यजन्तुको बासस्थानमा सुधार आउने छ ।

८.१२ पानीको श्रोतको व्यवस्थापन

यस निकुञ्जभित्र रहेको ताल तथा पोखरीहरू यस निकुञ्जा भित्रका वन्यजन्तुहरूको लागि पानीको मुख्य श्रोत भएकोले निकुञ्ज क्षेत्रमा रहेका तालहरू सरसफाई गरिनुका साथै अत्यावश्यक ठाउँमा तालको निर्माण गरी बोरिङ्ग राखी पानी भर्ने काम समेत गरिएको छ । यसरी वर्षेनी सुख्खा समयमा निकुञ्जा भित्र रहेका मानव निर्मित पोखरीहरूमा बोरिङ्ग जडान गरी पम्पसेटवाट पानी तानी पोखरीमा पानी भर्दा लागत बढी पर्ने र जनशक्ति समेत बढी लाग्ने भएकोले वन्यजन्तुहरूको लागि आवश्यक पर्ने पिउने पानी व्यवस्थापनको लागि सुन्दरीफाँटा, शुक्ला सोलार जडान गरिएको छ । वन्यजन्तुको लागि निकुञ्ज क्षेत्र भित्र खानेपानीको व्यवस्था मिलाइएको हुँदा वन्यजन्तुहरू निकुञ्ज बाहिर जाने संभावना कम भै मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व कम हुने अवस्था रहेको हुँदा यो कार्यक्रमलाई आगामी दिनमा समेत निरन्तरता दिनुपर्ने देखिन्छ । त्यसै गरी १० स्थानमा सोलार मर्मत गरिएको छ ।

८.१३ सेक्टर तथा पोष्ट भवन निर्माण

यस आर्थिक वर्षमा यस निकुञ्जको पूर्वी सेक्टर अर्जुनीमा सेक्टर भवन १ वटा निर्माण गरिएको छ। त्यसै गरी दोधारा चाँदनी क्षेत्रमा नेपाली सेनाको सुरक्षा पोष्ट भवन १ वटा निर्माण गरिएको छ।

८.१४ मेषजाली सहित तारवार निर्माण

मानव बन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरण गर्नको लागि शुक्लाफाँटा उपभोक्ता समिति अन्तर्गत भीमदत्त १५ र १८ को निकुञ्ज सिमाना क्षेत्रमा करिब २ किलोमिटर मेषजाली निर्माण गरिएको छ। यस निर्माण कार्यले गर्दा जंगली जनाबारहरू प्रत्यक्ष रूपमा स्थानीय बस्ति खेतबारीमा जान रोकिने छ।

८.१५. काठे पुल निर्माण र मर्मत :

यस आ.ब.मा यस निकुञ्ज क्षेत्रको बर्कोला/ शुक्लाफाँटा जाने फायरलाईन १ वटा काठेपुल निर्माण गरिएको छ भने हेडक्वार्टरदेखि मालुमेला जाने बाहिरी फायरलाईनमा ३ वटा काठेपुल मर्मत गरिएको छ।

८.१६. वनपथ ग्रामेल :

निकुञ्ज क्षेत्रका मझगाउँ सिंहापुर र मझगाउँ बर्कोला जाने वनपथमा करिब १० कि.मि. बाटो तथा आवश्यकता अनुसार निकुञ्ज भित्र रहेका अन्य वनपथहरूको ग्राभेलिङ्ग गर्ने काम सम्पन्न गरियो। यसरी ग्राभेलिङ्ग गरी वनपथको स्तरोन्ती भए पछि निकुञ्ज भित्र आउने पर्यटक हरू तथा वर्षाताको समयामा गस्ती तथा आवतजावत गर्न समस्यामा कमि आई बाह्र महिना आवतजावत गर्न सहज भएको छ।

८.१७. खानेपानी निर्माण तथा मर्मत :

यस आ.ब.मा निकुञ्ज भित्र रहेका विभिन्न पोष्टहरूमा आवश्यकता अनुसार खानेपानी मर्मत गरी पोष्टमा कार्यरत कर्मचारी तथा आगन्तुकहरूको लागि खानेपानीको व्यवस्थापन गरियो। साथै यस आ.ब.मा निकुञ्जको हेडक्वार्टर, सिंहापुर रे.पो र ढक्का रे.पो.मा खानेपानी निर्माण तथा जडान गरियो।

८.१८. विद्युतिय/सोलार तारवार फेन्स, निर्माण तथा जडान:

यस आ.ब.मा यस निकुञ्जको तारापुर र चम्पापुर पोष्टमा विद्युतिय र सोलार तारवार फेन्स, निर्माण तथा जडान: काम सम्पन्न गरेको छ। हात्ती तथा अन्य बन्यजन्तुको आतंक न्यूनिकरणका लागि ईनरजाईजर मेसीन सहित सोलार ईलेक्ट्रिक फेन्स निर्माण गरेको छ। यसरी गरिएको घेरावारले मानव बन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनिकरण गरी आम उपभोक्ताको अन्न बाली तथा जिवनको सुरक्षा गर्न सहयोग पुगेको छ।

८.१९. होडिङ्ग बोर्ड, सूचना बोर्ड तथा संकेत चिन्ह निर्माण

यस आ.ब.२०७८/०७९मा निकुञ्जको हेडक्वार्टरको परिसरको पर्खालमा विभिन्न सुचनामूलक वृत्त चित्र बनाईएको छ भने १५ वटा पुराना होडिङ्ग बोर्ड, सूचना बोर्ड तथा संकेत चिन्हहरू मर्मत गरिएका छन्। यस किसिमका होडिङ्ग बोर्ड, साइनबोर्ड तथा सुचना बोर्डहरूले गर्दा निकुञ्जमा हुने अनाधिकृत प्रवेशमा कमी आउने तथा पर्यटकहरूलाई निकुञ्ज क्षेत्रको बारेमा बढी जानकारी दिन सक्न्छ। निकुञ्ज क्षेत्रको प्रचार प्रसारमा महत गरी पर्यटकको संख्यामा वृद्धि हुने तथा संरक्षणमा सहयोग पुग्ने विश्वास लिईएको छ।

९. बन्यजन्तु अनुगमन तथा अनुसन्धान

९.१ राष्ट्रिय बाघ सर्वेक्षण

राष्ट्रिय बाघ सर्वेक्षणको शिलसिलामा शुक्लाफाँटा-लालभाँडी-जोगबुडा कम्प्लेक्समा मिति २०७८/१०/२८ गतेका दिन सम्माननिय बन तथा वातावरण मन्त्री श्री राम साहाय यादवज्युबाट उद्घाटन गरी शुभारम्भ गरिएको थियो। दुई दिने अभियुक्तिकरण तालिम पश्चात २०७८/११/०९ देखि २०७८/११/२४ सम्म ११ दोलीले २५६ ग्रीडमा क्यामराहरू सेट गरिएको

थियो । उक्त सर्वेक्षणमा डिभिजन वन, कञ्चनपुर, डिभिजन वन, डेलधुरा, देवीदल गण, सामुदायिक वन समन्वय समिति, चुरे सञ्जाल, प्रकृति पथ प्रदर्शक, समुदायमा आधरीत चोरी शिकार नियन्त्रण उप-समिति, वन विज्ञान क्याम्पसका विद्यार्थी, संरक्षण सार्भेदार संस्थाहरू (NTNC,WWF,ZSL Nepal) लगायतका ८५ जना प्रत्यक्ष सहभागी थियो । शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जका प्रमुख संरक्षण अधिकृत श्री किशोर कुमार मेहताज्यूको अध्यक्षतामा कमिटी गठन गरी Tiger & Prey base Monitoring Protocol 2017, Nepal ले निर्दिष्ट गरे बमोजिम विधिमा रही सर्वेक्षण गरिएको थियो । उक्त सर्वेक्षणमा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जमा ३६ वटा वयशक बाघ रहेको तथ्यांकबाट देखाएको छ । त्यसै गरी सर्वेक्षणकै ऋममा बाघको आहारा प्रजातीको पनि अनुगमन पनि अनुगमन गरिएको थियो । उक्त आहारा प्रजाती अनुगमनमा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र बाघले खाने प्रति बर्ग कि.मी मा १४६.२ वटा जनाबार रहेको तथ्यांकले देखाएको छ ।

५.२ कृष्णसारको पुर्नस्थापना

विगतमा नेपालको सबै पश्चिमी तराईमा फैलाएको संकटापन्न वन्यजन्तु कृष्णसार हाल नेपालमा बर्दियाको खैरापुरमा मात्र सिमित रहेको थियो । यसको वासस्थान विस्तार गरी संरक्षण व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले शुक्लाफाँटाको हिरापुर फाँटामा सम्भाव्यता अध्ययन गरी सो क्षेत्रमा कृष्णसार स्थानान्तरण गर्ने निर्णय नेपाल सरकारले गरेको थियो । सो निर्णय अनुसार शुरुमा हिरापुर फाँटाको १७ हेक्टर क्षेत्रफललाई सोलार तारबार लगाई उक्त क्षेत्रमा नेपालगञ्ज नगरपालिकामा पालि राखेका २२ वटा कृष्णसार र सदर चिडियाखानामा पालिराखेका ६ वटा गरी जम्मा २८ वटा कृष्णसारलाई छाडिएको थियो । चिडियाखानाबाट ल्याएको उक्त संख्यामा प्राकृतिक अवस्थामा खैरापुरमा पाइने १५ वटा कृष्णसार थप गर्ने वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयको निर्णय अनुसार २०७२ को आषाढ महिनामा ४ वटा भाले र १० वटा पोथी गरी १४ वटा कृष्णसार स्थानान्तरण गरिएको थियो । हाल कृष्णसारको संख्या २०८ पुगेको छ । हिरापुर फाँटामा NTNC/SCP मार्फत जम्मा ५८.८ हेक्टरमा सोलार तारबार लगाई कृष्णसार संरक्षण गरिएको छ ।

आ.व. अनुसार कृष्णसारको विवरण

शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कृष्णसार अवलोकनको लागि गन्तव्य संरक्षित क्षेत्रको रूपमा चिनिएको छ ।

क्र.सं.	आ.व.	कृष्णसार विवरण			जम्मा	कैफियत
		भाले	पोथी	बच्चा		
१	०७३/०७४	२५	१८	१७	६०	
२	०७४ /०७५	२९	३२	९	७०	
३	०७५ /०७६	३१	३६	२२	८९	
४	०७६ /०७७	४१	५४	२०	११५	
५	०७७/०७८	५७	८२	२४	१६३	
६	०७८ /०७९	९०	११०	८	२०८	

५.३ सिमसार तथा घाँसे मैदान बासस्थानको नक्सांकन

५.३.१ सिमसार बासस्थान नक्सांकन

शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्र भित्र सिमसार बासस्थानहरू नक्सांकन गरिएको छ । तराई भू परिधि कार्यक्रमको आर्थिक सहयोगमा यस निकुञ्ज क्षेत्र भित्रको सिमसार क्षेत्रहरू (मानव निर्मित र प्राकृतिक) नक्सांकन गर्नुको साथै सो त्यस सिमसारको भौतिक अवस्था हेरी भावी दिनमा सिमसार क्षेत्रमा समस्या चुनौतीको बारेमा पहिचान गरी सो को समाधान गर्नको लागि सिमसार बासस्थानको नक्सांकन गरिएको छ । यस निकुञ्ज क्षेत्र भित्र शिकारी ताल र कलिकिच ताल लगायत प्राकृतिक २८ वटा सिमसार र मानव निर्मित ९६ सिमसार रहेको छ । त्यसै गरी निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा पनि ३ वटा सिमसार क्षेत्र रही निकुञ्ज र मध्यवर्ती क्षेत्र गरी जम्मा १२७ वटा सिमसार क्षेत्र रहेको छन् । सिमसार क्षेत्रको अवस्था

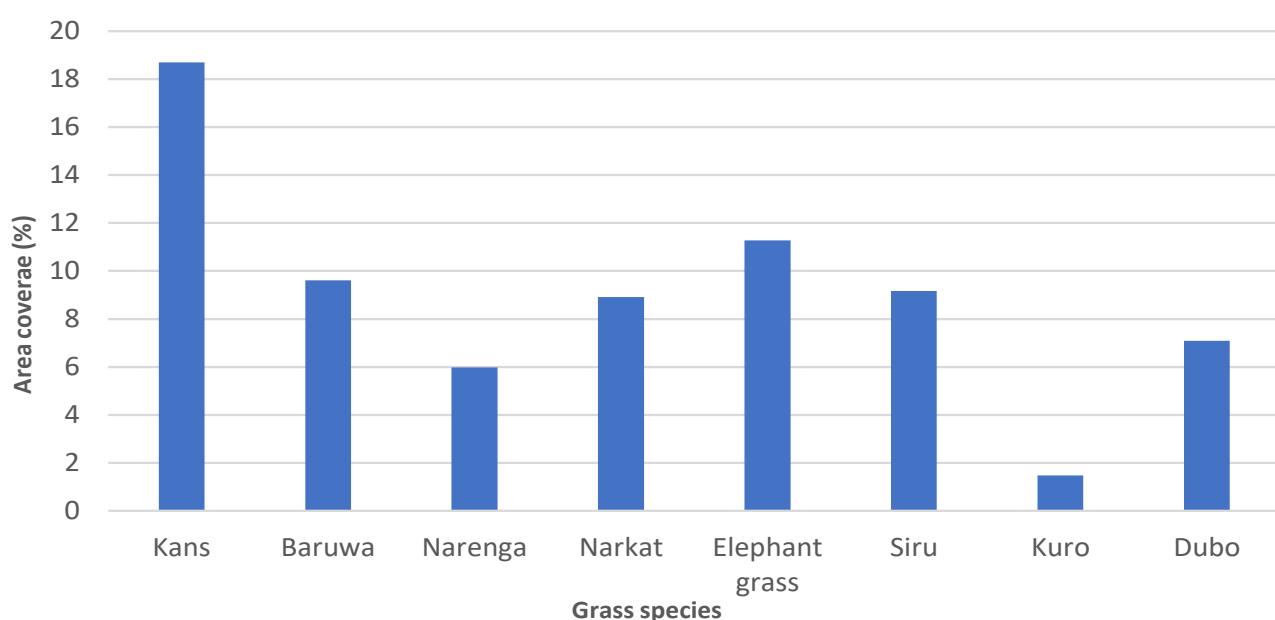
Wetland Condition	Number of Wetland Sites
Excellent	21
Good	39
Fair	32
Poor	35
Total	127

५.३.२ घाँसमैदान बासस्थान नक्सांकन

यस निकुञ्ज क्षेत्रमा सबै भन्दा ठुलो घाँसे मैदानको रूपमा रहेको घाँसे मैदान शुक्लाफाँटा घाँसे मैदान रहे तापनि यसको साथसाथै सिंहपुर, राधापूर घाँसमैदान, हरैया, पटैया, अण्डैया, हिरापुर लगायत धेरै घाँसे मैदान रहेको छ। घाँसे मैदान बन्यजन्तु बासस्थानको लागि अपरिहार्य महत्वपूर्ण स्थान मानिन्छ। तराई भू-परिधि कार्यक्रमको आर्थिक सहयोगमा यस निकुञ्ज भित्र रहेको घाँसमैदानहरूको नक्सांकन गरिएको छ। यस निकुञ्ज क्षेत्रमा जम्मा १०२ वटा घाँसे मैदान रहको यस अध्ययनले देखाईएको छ। घाँसे मैदान बासस्थान नक्सांकन गर्दा घाँसे मैदानको भौतिक अवस्था (मिचाहा प्रजातिको अवस्था, घाँसको प्रकार, किसिम, बन्यजन्तु विचरण) आदिको बारेमा समेत तथ्यांक लिईएको छ।

Number of grasslands by area category in Shuklaphanta National Park and its Buffer Zone

Area (Ha)	Number of grasslands	Percent coverage
Less than 2	17	0.28
2.01-5	18	0.84
5.01-10	13	1.25
10.01-50	31	7.55
50.01-200	10	13.85
200.01-1000	12	57.26
More than 1000	1	18.97
Total	102	100

Distribution of grass species on grasslands of ShNP (in percent)

४.४ बाह्यसिङ्गा अनुगमन

यस शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष, शुक्लाफाँटा संरक्षण कार्यक्रमका प्राविधिक कर्मचारीहरू द्वारा यस आ.व.मा बाह्यसिङ्गा अनुगमन गरिएको छ । यस अनुगमन कार्य गर्दा शुक्लाफाँटा घाँसेमैदान, सिंहपुरफाँटा, राधापुरफाँटा, सुन्दरीफाँटा, रौतेली बिचुवाफाँटा, भत्पुरीफाँटा, कालिकिच ताल, बाबा ताल, रानीताल क्षेत्रमा बाह्यसिङ्गा विचरण गरेको पाईएको थियो । उक्त अनुगमन गर्दा वयष्क भाले २६२ वटा, वयष्क पोथी ८५८ वटा, अर्ध वयस्क भाले ४३ वटा, अर्ध वयस्क पोथी १५१ वटा, बच्चा १६४ वटा, लिंग पहिचान नभएका ८३५ वटा गरी जम्मा २३१३ वटा बाह्यसिङ्गा फेला परेको थियो ।

१०. चोरी शिकार नियन्त्रण गतिविधि

शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज र यसको मध्यवर्ति क्षेत्रमा हुने वन्यजन्तुको चोरी शिकार, काठ चोरी निकासी र अबैध घाँसदाउरा संकलनका साथै अबैध चरिचरण नियन्त्रणको लागि निकुञ्ज कार्यालयले विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको छ । उक्त अबैध क्रियाकलाप नियन्त्रण तथा न्यूनिकरणको लागि निकुञ्जा कार्यालय र सुरक्षा निकायको संयुक्त गस्ति (नियमित, लामो दूरी, रात्रि, आकस्मिक, दैनिक) छन् । गत वर्षदेखि नेपाली सेना मार्फत Real Time Patrolling कार्यक्रम लागु भै नेपाली सेनाका पोष्टहरूबाट गस्ती भैरहेको छ र आगामी वर्षमा निकुञ्जका पोष्टहरूमा समेत यो व्यवस्था लागु भई काम भईरहेको छ । नेपाल सरकारको चोरी शिकारी नियन्त्रण Sweep Operation कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०७८।०७९ मा यस निकुञ्ज कार्यालयबाट २० वटा Sweep Camping Operation सञ्चालन गरी अबैध क्रियाकलाप नियन्त्रण गरियो । साथै TAL कार्यक्रम र ZSL Nepal को आर्थिक सहयोगमा समेत Sweep Camping / Long Range Petrol जस्ता चोरी शिकारी नियन्त्रणका क्रियाकलाप सञ्चालन गरी शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको जैविक विविधता संरक्षण सहयोग पुगाउने काम गरियो ।

निकुञ्जको मध्यवर्ति क्षेत्रको विभिन्न स्थानहरूमा अबैध क्रियाकलापहरूको गोप्य सूचनाहरू दिने सुराक्षीहरू राखी उनीहरू मार्फत वन्यजन्तु चोरी शिकार तथा काठ चोरी निकाशी लगायतका अबैध क्रियाकलापहरूको गोप्य सूचनाहरू संकलन गरी सूचनाको आधारमा विभिन्न अपरेशनहरू संचालन गरिएको छ । सोहि सूचनाको महत्वको आधारमा निजलाई सूचना खरीद गरेबापतको रकम भूक्तानी दिने गरिएको छ ।

यस आ.व.मा निकुञ्ज सुरक्षा तथा जैविक विविधता संरक्षण गर्न नेपाली सेना तथा निकुञ्ज कर्मचारीहरूबाट तपसिल अनुसार गस्ती संचालन गरिएको थियो ।

गस्ती विवरण (Patrol Summary)

जम्मा गस्ती संख्या	२८४९५	जम्मा दुरी (कि.मि.)	१५८७५३.५२
पैदल (Foot)	२५७७८	दुरी (कि.मि.)	१२५२५५.५१
साइकल (Bicycle)	२२९४	दुरी (कि.मि.)	२२००३.५३
हात्ती (Elephant)	९९	दुरी (कि.मि.)	७९३.५७
सवारी साधन (Vehicle)	३२२	दुरी (कि.मि.)	१०६९४.३२
दुङ्गा	२	दुरी (कि.मि.)	६.५३
जम्मा गस्ती संख्या (Total No. of Patrols):			२८४९५
जम्मा सहभागी संख्या (Toatal no. of People Participated):			१२१०६७
जम्मा समय (Total Time):			५६२२९ घण्टा ३६ मिनेट

१७. जिल्ला स्तरीय बन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण ईकाइको गतिविधि

कञ्चनपुर जिल्ला स्तरीय बन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण ईकाई बैठक राखि जिल्लाका बन्यजन्तुको चोरी शिकार तथा काठ चोरी निकाशी हुनसक्ने सम्भावित नाकाहरूमा संयुक्त निगरानि गर्ने, विभिन्न अपरेशनहरू संचालन गर्ने तथा आवश्यकता अनुसारका बन तथा बन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण सम्बन्धि निर्णयहरू गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको छ। वार्षिक कार्यक्रम अनुसार WCCB को ३ वटा बैठक सम्पन्न भएको थियो। बैठकमा जिल्लाका सुरक्षा निकाय सहित सरोकारवाला सबै निकायहरूको उपस्थिति थियो। व्यूरोले समग्र कञ्चनपुर जिल्लामा पाटेबाघ तथा अन्य दुर्लभ बन्यजन्तुको चोरी शिकार नियन्त्रण र त्यसका अंगहरूको ओसारपसार जस्ता गैरकानूनी क्रियाकलापमा नियन्त्रण, सिमा अतिक्रमण नियन्त्रण गर्न समन्वयात्मक हिसावले कसरी अगाडि बढ्ने भन्ने सम्बन्धमा छलफल गरेको थियो।

१८. मध्यवर्ति क्षेत्र कार्यक्रम

संरक्षित क्षेत्रहरूले प्राप्त गरेको राजश्वको ३० देखि ५० प्रतिशत रकमबाट मध्यवर्ति क्षेत्रमा संरक्षण लगायतका विभिन्न कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने प्रावधान अनुसार यस आ. व. मा रु.१,१३,६४०००। रकम प्राप्त भएको थियो। मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिको अगुवाईमा उक्त रकम ९ वटा उपभोक्ता समितिलाई उपलब्ध गराई सो बजेटबाट मानव बन्यजन्तु दुन्द नियन्त्रणको लागि सोलार बत्ति जडान, एल पी ग्याँस तथा चुल्हो बितरण, पशु चाडा खुवाउने डुड वितरण, सुरक्षित बाखा खोर निर्माण, उपभोक्ता समितिको कार्यालय भवन निर्माण, वृक्षारोपण, सहकारी मार्फत घुम्ती कोष लगानी, अवलोकन भ्रमण लगायतका कार्यक्रमहरू सम्पन्न भएका छन्। यस्तै मध्यवर्ती क्षेत्रमा अन्य संरक्षण साफेदार संस्थाहरूको सहयोगमा समेत मध्यवर्ती क्षेत्रमा उल्लेखित प्रकृतीका कार्यक्रम संचालन भएका छन्।

१९. समन्वय गोष्ठी

जनसहभागितात्मक संरक्षणको लागि निकुञ्ज कार्यालयले आ.व.२०७८/०७९ मा मध्यवर्ति क्षेत्रमा रहेका सरोकारवाला समूह, समिति, जिल्ला स्तरीय विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालयहरू विच समन्वय गरी संरक्षणमा सहकार्य गर्न विभिन्न स्थानहरूमा गोष्ठीहरू सम्पन्न गरेको छ।

२०. सिमापार बैठक

यस आ. व.मा नेपाल र भारतका बन संरक्षण अधिकारीहरू विच स्थानीय स्तरको बैठक गरिएको छ। यस्तै पिलिभितका अधिकारीहरूसँग शुक्लाफाँटा क्षेत्र तथा लगाबग्गा क्षेत्रमा नै पटक पटक भेटघाट तथा संयुक्त रूपमा दुवै क्षेत्रको निरिक्षण गरिएको छ।

२१. प्रचार/प्रसार तथा सुचना प्रवाह

कञ्चनपुर जिल्लाबाट प्रकाशन हुने स्थानिय पत्र पत्रिका, राष्ट्रिय स्तरका पत्रपत्रिका तथा स्थानिय स्तरको रेडियो एफ.एम. हरू जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धि प्रचार प्रसार गर्ने यस क्षेत्रका मूख्य श्रोत भएकाले निकुञ्जले ती संचार माध्यमहरूबाट प्रचार प्रसार गर्ने गराउने गरेको छ। निकुञ्जमा संरक्षित पाटे बाघ, एकसिंगे गैँडा, बाह्सिंगा, जङ्गली हात्ती, कृष्णसार लगायतका बन्यजन्तुहरूको संरक्षण व्यवस्थापन तथा तिनीहरूको चोरी शिकार नियन्त्रण, आगलागि तथा चरिचरण नियन्त्रण, काठ चोरी निकासी नियन्त्रणको लागि विभिन्न सूचनामूलक लेखहरू पत्रपत्रिकाहरूमा प्रकाशन गरिएको थियो भने स्थानिय रेडियो एफ.एम.रेडियोहरू, स्थानिय तथा राष्ट्रिय पत्रपत्रिकाका सम्बाद दाताहरू संग समन्वय गरिएको छ। यस कार्यबाट जैविक विविधता संरक्षणको व्यवस्थापनमा सहयोग पुगेको छ।

साथै निकुञ्ज कार्यालयको प्रवेशद्वार, भोलुङ्गे पुल, गड्ढा चौकी तथा अन्य केही स्थानमा बाघ लगायत अन्य बन्यजन्तुको चोरी शिकारी नियन्त्रण सम्बन्धी होडिङ्ग बोर्ड निर्माण तथा मर्मत गरी संरक्षण सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने काम हुदै आएको छ।

१६. दिवश समारोह

जैविक विविधता संरक्षण गर्नको लागि यस निकुञ्ज कार्यालयबाट सिमसार दिवश, बन्यजन्तु सप्ताह, विश्व बाघ दिवश लगायत दिवश समारोहहरू संरक्षण साभेदार सरोकारवाला निकायहरू संग अन्तिरक्रिया कार्यक्रम गरी मनाईएको थियो ।

१७. विशेष गतिविधिहरू

● बन्यजन्तु उद्धार

निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र लगायतका स्थानहरूमा निकुञ्ज क्षेत्रबाट बाहिर निस्कि घाईते हुने, बन्यजन्तुहरूका बच्चाहरू फेला पर्ने, स्थानिय जनताहरूको घर खेतमा अजिङ्गर लगायतका संरक्षित बन्यजन्तुहरू फेला पर्ने गर्दछन् । यसरी फेला परेका बन्यजन्तुहरूको जानकारी निकुञ्ज कार्यालयमा विभिन्न माध्यमहरूबाट प्राप्त हुने गरेको छ । प्राप्त भएको सूचनाको आधारमा सम्बन्धित स्थानमा गई ति बन्यजन्तुहरूको उद्धार गरी निकुञ्ज कार्यालयमा ल्याई घाईते भएमा उपचार समेत गरेर अनुकूल बासस्थानमा छाड्ने गरिएको छ । विगतका वर्षदेखि उद्धार गरिएका बन्यजन्तुहरूको विवरण तपसिल अनुसार छ ।

बन्यजन्तु उद्धार						
प्रजाती	०७३।०७४	०७४।७५	०७५।०७६	०७६।०७७	०७७।०७८	०७८।०७९
अजिंगर	९	१५	१९	८६	११७	६७
अन्य सर्प प्रजाती	१	१	२	८	८	१५
कछुवा	०	०	०	४	३	०
मगर गोही	१	३	१	६	६	१२
कालो गोहोरो	१	१	०	१	१	५
सुन गोहोरो	२	१	२	२	६	७
ओत	०	०	०	१	०	०
Lesser Adjantant	०	०	०	१	०	०
Red Headed Vulture	०	०	०	१	०	०
सिबेट विरालो	०	०	१	१	०	०
रेसस बाँदर	०	०	०	२	०	१
लगुना	०	०	०	१	१	०
बदेल	०	०	०	४	५	३
चित्तल	५	२	३	२८	३२	४४
जरायो	०	०	०	१	०	०
चितुवा	०	०	०	१	०	१
निलगाई	१	०	१	१	०	२
उल्लु	०	०	०	०	१	०
बकुल्ला	०	०	०	०	१	०
गिद्द	०	०	२	०	२	७
रुवा	०	०	०	०	१	०
सारस	०	०	१	०	०	०
जम्मा	२०	२३	३२	१४५	१२४	१६४

● वन्यजन्तु मृत्यु

कालगति, कुकुरको टोकाई, पासोमा पारेर, विषको अवैध प्रयोग, सडक दुर्घटनाका कारणबाट यस आ.ब.मा मृत्यु भएका वन्यजन्तुको विवरण तपसिल अनुसार रहेको छ ।

सि.नं.	प्रजाती	वन्यजन्तु मृत्यु संख्या (२०७८ २०७९)			जम्मा
		सडक दुर्घटना	नालामा डुबेर	अन्य	
१	बाघ	०	०	१	१
२	गैङ्गा	०	०	०	०
३	चितुवा	०	०	१	१
४	हात्तीको बच्चा	०	०	०	०
५	बैंदेल	१	०	८	९
६	कृष्णसार	०	०	२२	२२
७	रत्नवा	०	०	०	०
८	चित्तल	५	०	२९	३४
९	Civet Cat	०	०	१	१
१०	रातो बाँदर	०	०	१	१
११	लांगुर बाँदर	०	०	१	१
१२	अजिंगर	०	०	२	२
१३	गिद्द	०	०	३	३
१४	सिमकुखरा	०	०	२५	२५
१५	स्याल	०	०	१	१
१६	निलगाई	०	०	२	२
१७	कालो गोहोरो	०	०	३	३
१८	धमन सर्प	०	०	१	१
कुल जम्मा		६	०	१०१	१०७

१८. आर्थिक वर्ष २०७८ | २०७९ मा तराई भू-परिधि कार्यक्रमबाट संचालन भएका कार्यक्रम

यस आ.ब.मा तराई भू-परिधि कार्यक्रमले यस शुक्लाफाँदा राष्ट्रिय निकुञ्जको जैविक विविधता संरक्षण, बासस्थान व्यवस्थापन, चोरी शिकारी नियन्त्रण, कर्मचारीहरूको क्षमता अभिबृद्धि लगायत तपसिलको विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरियो ।

तपसिल

- ◆ Equipment and accessories support (Specially for wildlife rescue accessories)
- ◆ Strengthen capacity of protected areas officials
- ◆ Support for wildlife and habitat monitoring in regular basis
- ◆ Fuel support during operation

- ◆ Vehicle maintenance
- ◆ Youth mobilization
- ◆ Regular wildlife monitoring in border area and chure range
- ◆ CBAPU Mobilization (CBAPU Day Celebration)
- ◆ Equipment support to RRT (First Aid Kit, Curdling tape, Torch etc)
- ◆ Strengthen capacity of law enforcement agencies
- ◆ Strengthen mobility and patrolling (LRP, Sweeping, Camping)
- ◆ Guard post maintenance
- ◆ Restore critical habitat inside PAs (Basic amenities support to posts)
- ◆ Habitat Mapping
- ◆ Strengthen capacity of protected areas/forest officials (Orientation cum capacity building training to PA and protection unit staff (newly deployed Park and protection unit staff))
- ◆ Equipment and accessories support (Cycle purchase)
- ◆ Strengthen/maintain technology use in anti-poaching (Joint operation room functionalization: Internet, Accessories and other device maintenance technology)
- ◆ Grassland management
- ◆ Mobilize, institutionalize and strengthen community based anti-poaching unit (Multistakeholder consultations for CBAPU Sustainability)

૧૬. રાષ્ટ્રીય પ્રકૃતિ સંરક્ષણ કોષ-શુક્લાફાઁટા સંરક્ષણ કાર્યક્રમ માર્ફત આ.વ. ૨૦૭૮ | ૦૭૫ માસમંડળ માટે મુખ્ય કાર્યક્રમહરૂ

- ◆ Formation and mobilization of Elephant Response Teams (ERT)
- ◆ Establishment of HTC mitigation sub-committees
- ◆ Improved corral support to wildlife victim families
- ◆ Solar power fence
- ◆ Non-palatable cash crop support to HWC victim families
- ◆ Management of reintroduced blackbuck
- ◆ CBAPU mobilization
- ◆ Wildlife crime control training
- ◆ Training to frontline staff on patrolling
- ◆ Strengthening Wildlife Crime Control Bureau
- ◆ *Animal rescue and rehabilitation*
- ◆ Forest nursery management
- ◆ Grassland and habitat management training for PA staff
- ◆ Wildlife rescue and handling training
- ◆ Establishment and regular mobilization of livelihood-based community-run cooperatives
- ◆ Senior nature guide training
- ◆ Ecotourism stakeholder discussion:
- ◆ *Conservation education*
- ◆ *Research and development*

३०. निकुञ्ज व्यवस्थापनमा देखिएको मुख्य समस्याहरू

- क. बन्यजन्तु चोरी शिकार तथा वन पैदावरको अवैध चोरी निकासी :
- ख. अत्याधिक घरिचरण :
- ग. निकुञ्ज क्षेत्रमा अतिक्रमणको समस्या :
- घ. कृष्णसार व्यवस्थापन :
- ड. नदि कटान

अनुसूचीहरू

अनुसूची १ : बार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति

सि.नं.	कार्यक्रमको नाम	जम्मा बजेट (रु लाखमा)			बार्षिक प्रगति (रु लाखमा)			प्रगति प्रतिशत	
		पुँजीगत	चालु	जम्मा	पुँजीगत (रकम %)	चालु (रकम %)	जम्मा (रकम %)	भौतिक	वित्तीय
२	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना	७२०	६१०	१३३०	५५९	५९०	११४९	८०	७७
३	हात्तिसार	३५	७०	१०५	२९	७०	९९	९२	९१
	कुल जम्मा	७५५	६८०	१४३५	५८८	६६०	१२४८	८६	८४

अनुसूची २. आ.व.०७८ १०७५ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा जिकुञ्ज आयोजना तर्फ बजेट तथा प्रगति विवरण :

आ.ब. २०७२/७५ को वार्षिक प्रगति

१.आर्थिक वर्ष: २०७८/७९								
२.बजेट उपशीर्षक नं: ३२९०३११								
३. मन्त्रालय: बन तथा वातावरण								
४. आयोजना/कार्यालयको नाम: शुकलाकाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय								
५. कार्यक्रम /आयोजनाको नाम: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना								
६. आयोजना/कार्यालय प्रमुखको नाम: किशोर कुमार मेहता								
७. यस अवधिको बजेट रु.: १२४६.९१								
क. आन्तरिक (१) नेपाल सरकार :								
(२) संस्था:								
(३) जनसहभागिता:								
ख. बैदेशिक (१) ऋण								
(२) अनुदान :								
८. यस अवधिको खर्च रकम र प्रतिस्त: १०६०.१, ८५.०२%								
क.आन्तरिक (१) नेपाल सरकार:								
(२) संस्था:								
(३) जनसहभागिता:								
ख. बैदेशिक (१) ऋण								
(२) अनुदान :								
९. यस अवधिको खर्च रकम र प्रतिस्त: १०६०.१, ८५.०२%								
(१) स्थानीय निकाय/संस्था:								
(३) जनसहभागिता :								
१०. कुल लागत मध्य हालसम्म शुरुदेखि यस अवधि सम्मको कुल खर्च रकम र प्रतिस्त:								
११. आयोजनाको शुरुदेखि यस अवधिसम्मको भौतिक प्रगती प्रतिस्त : ९३.९४%								
१२. आयोजनाको कुल अवधि मध्य बितेको समय प्रतिस्तमा :								
१३. यस त्रैमासिक अवधिको भौतिक प्रगति:: ९३.९४ %								

क्र.सं.	क्रियाकलापको विवरण	खर्च शिर्क	इकाई	आवृत्ति प्रगति			वार्षिक प्रगति	आधारित उपलब्धी	के.
				परिमाण	मार्ग	बजेट			
अ) पुऱीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू									
११.१.२.९	अधुरो - पोष्ट भवन निर्माण	३१११२	संख्या	१.०	२.४१	३०.०	०.५	१.२	२३.४६
११.३.२.२	मोटरसाइकल खरिद	३११२१	संख्या	१.०	०.२४	३.०	१.०	०.२४	३.०
११.३.२.६	मोटरसाइकल/स्कूटर खरिद	३११२१	वटा	१.०	०.२४	३.०	१.०	०.२४	३.०
११.३.७.३	ल्यापटप खरिद	३११२२	वटा	१.०	०.०८	१.०	१.०	०.०८	०.९९
११.३.७.४	डेक्कटप कम्प्युटर खरिद	३११२२	सेट	२.०	०.०६	०.८	२.०	०.०६	०.८
११.३.७.५	प्रिण्टर खरिद	३११२२	वटा	१.०	०.०३	०.४	१.०	०.०३	०.४
११.३.७.६	स्क्यानर खरिद	३११२२	वटा	१.०	०.०१	०.१८	१.०	०.०१	०.१८
११.३.७.१२	डिजिटल क्यामेरा खरिद	३११२२	वटा	१.०	०.०४	०.५	१.०	०.०४	०.५
११.३.७.३२	बाइनाकुलर खरिद	३११२२	वटा	२.०	०.०२	०.२४	२.०	०.०२	०.२३
११.३.१४.६	जि.पि.एस.खरिद	३११२२	वटा	३.०	०.०४	०.४५	३.०	०.०४	०.४
११.३.२२.१०	वन्यजन्तु उद्घारका फिल्ड्सेयर खरिद (लोच, हेलमेट, बुट, खुकुरी, हार्ड ड्रेस आदि)	३११२२	थाकेज	१.०	०.४	५.०	१.०	०.४	४.९३
११.४.२२.६	डेल्लो नियन्त्रणका समाग्री व्यवस्थापन	३११५९	पटक	१.०	०.४	५.०	१.०	०.४	४.९३
११.४.२.१	वनपथ ग्रामेलिङ	३११५१	कि.मि.	१०.०	५.६१	७०.०	१०.०	५.६२	४२.६३
११.४.३.२	डेल्लो नियन्त्रणका लागि अग्नीरेखा निर्माण	३११५१	कि.मि.	१०.०	०.८	१०.०	६.०	०.४८	९.९५
११.४.३.७	बक्कलादेखि मझाड हुँदै चिंगपुरसम्म ग्रावेल रोलिङ सहित पानी पिच	३११५१	पटक	१.०	४.०१	५०.०	१.०	४.०	२९.४३
११.४.७.१	काठेपुल निर्माण	३११५१	वटा	१.०	०.२४	३.०	१.०	०.२४	२.९८

११.४.७.५	चौधर नदीमा काजबे वा पुल र रोड ग्राबेल पानीपिच्च	३११५१	पटक	२.०	४.०१	५०.०	१.५	३.०	३३.२७
११.४.९६.१	खानेपानी निर्माण (पाईप जडान)	३११५६	वटा	२.०	०.३२	४.०	१.०	०.१६	०.०
११.४.९६.५	खानेपानी द्युबेल निर्माण	३११५६	वटा	५.०	०.१२	१.५	१.०	०.०२	०.०
११.४.९६.६	खानेपानी द्याको निर्माण	३११५६	वटा	२.०	०.२४	३.०	२.०	०.२४	२.५५
११.४.९७.५६.१	मेषजाली सहित तात्वार निर्माण	३११५७	कि.मि.	२.०	३.२१	४०.०	२.०	३.२१	४०.०
११.४.९७.५६.२	सोलार फेन्स निर्माण	३११५७	कि.मि.	०.५	०.८	१०.०	०.५	०.८	१.८९
११.४.९७.५६.४	हाती/निचुला प्रभावित क्षेत्रमा सोलार आउटडोर ल्याम्प जडान	३११५७	वटा	५.०	०.४	५.०	५.०	०.४	४.९७
११.४.९७.४९	वन्यजन्तुका पोखरीमा पानी व्यवस्थापन	३११५७	महिना	४.०	०.१६	२.०	३.०	०.१२	१.४७
११.४.९७.५२	चाँसे मैदान निर्माण	३११५७	हेक्टर	१०.०	०.४	५.०	१०.०	०.४	५.०
११.४.९७.५८	पोस्टमा सोलार जडान	३११५७	वटा	२.०	०.३२	४.०	२.०	०.३२	३.४९
११.४.९७.६.२	पानी पोखरीमा बोरिङ सहितको सोलार जडान	३११५७	वटा	२.०	१.२	१५.०	१.०	०.६	१४.८३
११.४.९७.९.५	वन्यजन्तु पकाउका होल्डिङ केज निर्माण	३११५७	वटा	१.०	०.२४	३.०	१.०	०.२४	२.९५
११.४.९७.४९.३	सामुदायिक वनको विधान तथा कार्ययोजना नविकरण	३११५६	वटा	८.०	०.३२	४.०	८.०	०.३२	३.४८
११.४.९७.६५६	संरक्षित क्षेत्रमा डिजिटल डिमार्केशन सिस्टम स्थापना र संचालन	३११५७	पटक	१.०	०.८	१०.०	१.०	०.८	१.५
११.४.२२.३	साईनबोर्ड/सूचना बोर्ड निर्माण	३११५८	वटा	१५.०	०.३६	४.५	१५.०	०.३६	४.४६
११.४.२२.१४	सार्वजनिक शौचालय निर्माण	३११५९	वटा	१.०	०.२८	३.५	१.०	०.२८	३.४२
११.४.२२.१५	गोलघर/ प्रतिक्षालय निर्माण	३११५७	वटा	१.०	०.२४	३.०	१.०	०.२४	२.८६
११.४.२२.१७	मोटर गारारेज निर्माण	३११५९	वटा	१.०	०.१२	१.५	१.०	०.१२	१.४८
११.४.२२.२०	नदि पहिरो नियन्त्रण कार्य	३११५८	क्षेत्र	२.०	०.८	१०.०	२.०	०.८	१.७३
११.४.२२.२२४	बेलांडाई- पर्यटक प्रवेशद्वार निर्माण	३११५९	वटा	१.०	०.४	५.०	१.०	०.४	४.९७

११.५.३.१	वनपथ मर्मत सुधार	३१७१	कि.मि.	१००.०	३.२१	४०.०	१००.०	३.२	३९.७६
११.५.७.१	काठेपुल मर्मत	३१७१	वटा	३.०	०.२४	३.०	३.०	०.२४	२.८६
११.५.१६.२	खानेपानी मर्मत (पाईप जडान)	३१७१	वटा	३.०	०.२४	३.०	१.०	०.०८	०.९७
११.५.१६.३	खानेपानी मर्मत (ट्युबेल)	३१७१	वटा	३.०	०.२४	३.०	३.०	०.२४	०.८३
११.५.१६.४	वन्यजल्तुका खानेपानी पोखरी मर्मत	३१७१	वटा	१५.०	०.६	७.५	१०.०	०.४	४.८९
११.५.१७.५	भू-यावर (मचान) मर्मत	३१७१	वटा	३.०	०.१२	१.५	३.०	०.१२	१.५
११.५.१७.६	साइनबोर्ड/सूचना बोर्ड मर्मत	३१७१	वटा	२५.०	०.२	२.५	२५.०	०.२	१.९६
११.५.१७.७०	पर्यटक टिकट काउन्टर मर्मत सुधार	३१७१	वटा	२.०	०.१६	२.०	२.०	०.१६	१.९६
११.५.१७.७१	प्रतिक्षालय / गोला घर मर्मत	३१७१	वटा	३.०	०.२४	३.०	३.०	०.२४	२.८३
११.५.१७.७२	कान्जीहाउस मर्मत	३१७१	वटा	५.०	०.३	३.७५	५.०	०.३	३.६७
११.५.१७.७५	सोलार फेन्स / तारवार मर्मत	३१७१	कि.मि.	१५.०	०.१२	१.५	१०.०	०.०८	०.५६
११.५.१७.२८	निकुञ्जको सुविधा प्राप्त बाटे/ मार्गको भाफाई सफाई	३१७१	कि.मि.	५.०	०.०८	१.०	३.०	०.०५	०.४९
११.५.२२.२	कार्यालय भवन मर्मत सुधार	३१७१	वटा	१.०	०.४	५.०	१.०	०.४	५.०
११.५.२२.३	पोष्ट भवन मर्मत	३१७१	वटा	३.०	१.२	१५.०	३.०	१.२	१५.०
११.५.२२.८	गेप्हहाउस मर्मत सुधार	३१७१	वटा	१.०	०.१२	१.५	१.०	०.१२	१.४४
११.५.२२.९०	शौचालय मर्मत	३१७१	वटा	३.०	०.१२	१.५	३.०	०.१२	१.५
११.५.२२.९१	बिजुली वाइरिंग मर्मत	३१७१	वटा	१.०	०.०८	१.०	१.०	०.०८	१.०
११.५.२२.४०	बिद्युतिय पर्यटक सूचना केन्द्र व्यवस्थापन	३१७१	वटा	१.०	०.४	५.०	१.०	०.४	४.९७
११.६.१३.१४	कार्यालयको लागि फर्निचर खरिद	३१२३	पटक	१.०	०.२४	३.०	१.०	०.२४	३.०
११.९.२१२७	पोष्ट भवन निर्माण (अर्जुनी २ दोधरा चाँदी)	३११२	वटा	२.०	१६.०४	२००.०	२.०	१६.०४	१३०.६५
११.४.१७.३३	मेषजाली सहितको तारबार निर्माण (थप कार्यक्रम)	३१५७	कि.मि.	२.०	४.०१	५.०	२.०	४.०१	४८.५२
(क) पुऱ्यिगत खर्च अलगतका कार्यक्रमहरूको जम्मा		३१७५	३७.७७	३१०२	३१०२	३१०२	३१०२	३१०२	३१०२

२.७.२१.९३.१	डल्लो सचेतना तालिम (उपभोता समूह स्तर)	२२५२२	पटक	२.०	०.०७	०.८३	२.०	०.०६	०.८२
२.७.२१.९३.२	डल्लो सचेतना तालिम (उपभोता समूह स्तर)	२२५२२	पटक	२.०	०.०७	०.८३	२.०	०.०६	०.८२
२.७.२१.९३.३	संगीत क्षेत्रका सरोकारवालाहुसंग अन्तर्रक्षिया	२२५२२	पटक	२.०	०.०६	०.८३	२.०	०.०६	०.८२
२.७.२१.९३.४	संगीत क्षेत्रका सरोकारवालाहुसंग अन्तर्रक्षिया	२२५११	जना	१.०	०.०७	०.८५	१.०	०.०७	०.८४
२.७.२१.९३.५	गेमस्क्राउटसेनालाई पुनर्जागरण तालिम	२२५१२	पटक	२.०	०.०६	०.८३	२.०	०.०३	०.४
२.७.२१.९३.६	सरोकारवालासगा संरक्षण सम्बन्धी अन्तर्रक्षिया गोष्ठी	२२५१२	पटक	४.०	०.१३	१.६	३.०	०.०९	१.२
२.७.२१.९३.७	वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण व्यूरो बैटक /गोष्ठी	२२५१२	पटक	१.०	०.०३	०.४	१.०	०.०३	०.४
२.७.२१.९३.८	मानव-वन्यजन्तु द्वच्च न्यूनिकरण सचेतना गोष्ठी	२२५१२	पटक	१.०	०.०३	०.४	१.०	०.०३	०.४
२.७.२१.९३.९	सामुदायिक वन व्यवस्थापन तालिम /गोष्ठी	२२५१२	पटक	१.०	०.०६	०.८३	०.०	०.०	०.०
२.७.२१.९३.१०	नेपाली सेना र संरक्षित क्षेत्र कार्यालयका पोष्ट प्रमुखहरुको अन्तर्रक्षिया	२२५१२	पटक	४.०	०.१३	१.६	३.०	०.०९	१.२
२.७.२१.९३.११	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका प्रकाशन	२२५२२	संख्या	१५०.०	०.१	१.२४	१५०.०	०.१	१.२४
२.७.२१.९३.१२	संरक्षण सम्बन्धी प्रचार प्रसार, इको कराव संचालन तथा स्कूल शिक्षा कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१.०	०.२	२.४९	१.०	०.२	२.४८
२.७.२१.९३.१३	निर्माण भएका भौतिक पूर्वाधारहरूको जि.पि.एस. सहितको आधिकारिक व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	१.०	०.०३	०.४१	१.०	०.०३	०.४१
२.७.२१.९३.१४	कृष्णसार संरक्षण तथा व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	४.०	०.४७	५.८१	३.०	०.३६	४.३५
२.७.२१.९३.१५	घाँसे मैदान व्यवस्थापन	२२५२२	हेक्टर	१५०.०	१.५	१८.६७	१५०.०	१.५	१८.६७
२.७.२१.९३.१६	मिचाहा प्रजाती नियन्त्रण	२२५२२	हेक्टर	१०.०	०.१३	१.६६	१०.०	०.१३	१.६४
२.७.२१.९३.१७	बरामद वन पैदावार व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	१०.०	०.०७	०.८३	७.०	०.०४	०.५९
२.७.२१.९३.१८	चोरी शिकार नियन्त्रण स्विप अपरेसन	२२५२२	पटक	१२.०	०.२४	२.९९	१.०	०.१८	२.१७
२.७.२१.९३.१९	चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि युवा परिचालन	२२५२२	पटक	६.०	०.१२	१.४९	४.०	०.०८	०.९९
२.७.२१.९३.२०	संरक्षित क्षेत्रका सरोकारवालाहुसंग अन्तर्रक्षिया (डल्लो व्यवस्थापन)	२२५२२	पटक	२.०	०.०७	०.८३	२.०	०.०७	०.८३

२.७.२१.१३.७	सेना, प्रहरी, प्रशासन, नागरिक समाजसंगको सहकार्यमा डहेलो नियन्त्रण	२२५२२२	पटक	४.०	०.४	४.९८	२.०	०.२	२.५९
२.७.२१.१४	दुहुरा तथा समस्याप्रस्त बन्धनन्तु व्यवस्थापन	२२५२२२	पटक	४.०	०.२७	३.३२	३.०	०.२१	२.५९
२.७.२१.१५	मानव बस्तीबाट बन्धनन्तु उदाहार व्यवस्थापन	२२५२२२	पटक	३०.०	०.१	१.२४	२२.०	०.०७	०.८१
२.७.२१.१६	पर्यटकिय क्षेत्रको फोहोर मैला व्यवस्थापन (सरसफाई)	२२५२२२	पटक	३.०	०.०६	०.७५	२.०	०.०४	०.५
२.७.२१.२५९	चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि संयुक्त ठेली परिचालन	२२५२२२	पटक	४.०	०.१३	१.६६	३.०	०.०९	१.२६
२.७.२५.१७	मुद्दा अनुसन्धान तथा तहकिकात	२२५२२२	पटक	२०.०	०.१३	१.६६	१५.०	०.०९	१.२६
२.७.२५.१८	बन्धनन्तुवाट ढुङ्गा बनाइएका वालबालिकालाई छात्रवृत्ति	२२५२२२	जना	२०.०	०.१३	१.६६	०.०	०.०	०.०
२.७.२७.६	बन्धनन्तु सपाह (१-७ वैशाख)	२२५२९	पटक	१.०	०.०७	०.१	०.०	०.०	०.०
२.७.२७.७	विश्व सिमसार दिवस (फेब्रुअरी २)	२२५२९	पटक	१.०	०.०७	०.१	१.०	०.०	०.१
२.७.२७.८	बाघ दिवस (जुलाई २९)	२२५२९	पटक	१.०	०.०७	०.१	१.०	०.०	०.१
	ख) चालु खर्च अलगताका कार्यक्रमहरूको जम्मा			६.१.२६		६.१.२६		६.१.२६	६.१.२६
	ग) कार्यक्रम तर्फको जम्मा (क + ख)			६७९.५		६७९.५		६७९.५	६७९.५
	प्रशासनिक खर्च			३७.३२		४६५.३२		४६५.३२	४६५.३२
	कुल जम्मा खर्च (ग + प्रशासनिक खर्च)			४३.०७		१२४६.५१		१२४६.५१	१२४६.५१
								६०३०.०६	६०३०.०६

तथार गर्नेको दस्ताखत:
नाम :
पद :
मिति:

प्रमाणित गर्नेको दस्ताखत:
नाम :
पद :
मिति:

हातीसार शाखा प्रगति विवरण

आ.ब. २०७८/७९ को वार्षिक प्रगति

१. आर्थिक वर्ष: २०७८/७९	८. यस अवधिको खर्च रकम र प्रतिस्त: १४५.५५, ७७.१२%
२. बजेट उपशीर्षक नं: ३२९०३०९३	क. आन्तरिक (१) नेपाल सरकार:
३. मन्त्रालय: बन तथा बातावरण	(२) स्थानीय निकाय/संस्था:
४. आयोजना/कार्यालयको नाम: शुकलाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज	(३) जनसहभागिता
५. कार्यालय /आयोजनाको नाम: हातीसारहरू	ख. बैदेशिक (१) व्याण
६. आयोजना/कार्यालय प्रमुखबको नाम: डिल बहादुर पुर्जा पुन	(२) अनुदान
७. यस अवधिको बजेट रु.: १८८.७४	८. चालु आ.ब.को हालसम्मको खर्च रकम र प्रतिस्त: १४५.५५, ७७.१२% ९. चालु आ.ब.को हालसम्म शुल्देखि यस अबधि सम्मको कुल खर्च रकम र प्रतिस्त: १०. कुल लागत मध्य हालसम्म शुल्देखि यस अबधि सम्मको कुल खर्च रकम र प्रतिस्त:
क. आन्तरिक (१) नेपाल सरकार:	११. आयोजनाको शुल्देखि यस अबधिसम्मको भौतिक प्रगति प्रतिस्त: ७९.६४%
(२) संस्था:	१२. आयोजनाको कुल अवधि मध्य बितेको समय प्रतिस्तमा :
(३) जनसहभागिता:	१३. यस त्रैमासिक अवधिको भौतिक प्रगति: ७९.६४ %
ख. बैदेशिक (१) व्याण	(२) अनुदान:

क्र.सं.	क्रियाकलापको विवरण	खर्च शिवाई क्रि	इकाई	आ.बा. २०७२/७३ को		वार्षिक प्रगति			सूचाकमा आधारित कै.उपलब्धी
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	
अ) पुऱीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू									
११.४.१६.१	खानेपानी निर्माण (पाईप जडान)	३११५६	वटा	१.०	१.०६	२.०	१.०	१.०६	१.९८
११.४.१६.५	खानेपानी ट्युबेल निर्माण	३११५६	वटा	२.०	०.५३	१.०	२.०	०.५२	०.०
११.४.१७.५६.४	हाती /चितुवा प्रभावित क्षेत्रमा सोलार आउटडोर ल्याम्प जडान	३११५७	वटा	५.०	२.६५	५.०	५.०	२.६५	४.९७
११.४.१७.५८	पोङ्गमा सोलार जडान	३११५७	वटा	३.०	१.५९	३.०	३.०	१.५९	२.९८
११.४.१७.६९	पर्यटक विश्वास्थल निर्माण	३११५७	वटा	१.०	१.५९	३.०	१.०	१.५९	२.८६
११.४.१७.३२६	हाती चब्दने मचान निर्माण	३११५७	वटा	२.०	२.६५	५.०	२.०	२.६५	४.९७
११.४.२२.६६	फलामे बार निर्माण(हातीसार)	३११५९	क्षेत्र	१.०	१.०६	२.०	१.०	१.०६	१.९१
११.४.२२.६७	हातीको हौदा, गद्या, धर्ना, छनुका निर्माण	३११५९	वटा	१.०	०.७९	१.५	१.०	०.७९	१.५
११.५.१६.२	खानेपानी मर्मत (पाईप जडान)	३११७१	वटा	२.०	१.५९	३.०	२.०	१.५८	२.७
११.५.१६.३	खानेपानी मर्मत (ट्युबेल)	३११७१	वटा	२.०	०.३२	०.६	२.०	०.३२	०.४५
११.५.१७.११	प्रतिक्षालय / गोल घर मर्मत	३११७१	वटा	२.०	१.५९	३.०	२.०	१.५९	०.०
११.५.२२.१०	शौचालय मर्मत	३११७१	वटा	१.०	०.२६	०.५	०.०	०.०	०.०
११.५.२२.११	बिजुली वाइरिंग मर्मत	३११७१	वटा	२.०	०.७९	१.५	२.०	०.७९	१.५
११.५.२२.१४	हातीको सेड घर मर्मत संभार	३११७१	वटा	१.०	१.५९	३.०	१.०	१.५९	२.९८
११.६.१३.१४	कार्यालयको लागि फर्निचर खरिद	३११२३	पटक	१.०	०.५३	१.०	१.०	०.५३	०.९८
क) पुऱीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको जम्मा				१२.५५	३५५.१	१२.५५	१२.५५	१२.५५	१२.५५

आ) चालू खर्च अनुगतका कार्यक्रमहरू

२.६.२.३८	हातीसारका कार्मचारिलाई वन्यजन्तु उदार तथा व्य(वस्थापन तालिम	२२५११	पटक	१.०	१.३५	२.५५	१.०	१.३५	२.५५
२.६.३.८	हातीसारका कर्मचारिलाई हाती व्यवस्थापन तालिम	२२२३१	पटक	१.०	०.८५	०.८५	१.०	०.८५	०.८५
२.७.२१.९१	हातीसार व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	१.०	२.४२	४.५६	०.७५	१.८	२.९१
	ख) चालू खर्च अनुगतका कार्यक्रमहरूको जम्मा			४.३२	७.५५	१५.२		७.५५	
	ग) कार्यक्रम तरफको जम्मा (क + ख)			४२.४	४३.०६	८३.३३		४३.३३	८३.७३
	प्रशासनिक खर्च			४९.७७	१४४.१	२६५.३		१४४.१	२६५.३
	कुल जम्मा खर्च (ग + प्रशासनिक खर्च)			१०२.२	१०१.२	१८७.२		१०१.२	१८७.२

तथार गर्नेको दस्ताखत:

नाम :
पद :
मिति:

चेक गर्नेको दस्ताखत:

प्रमाणित गर्नेको दस्ताखत:
नाम :
पद :
मिति:

अनुसूची ३ : नागरिक बडापत्र

शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट दिईने सेवा सुविधाहरू

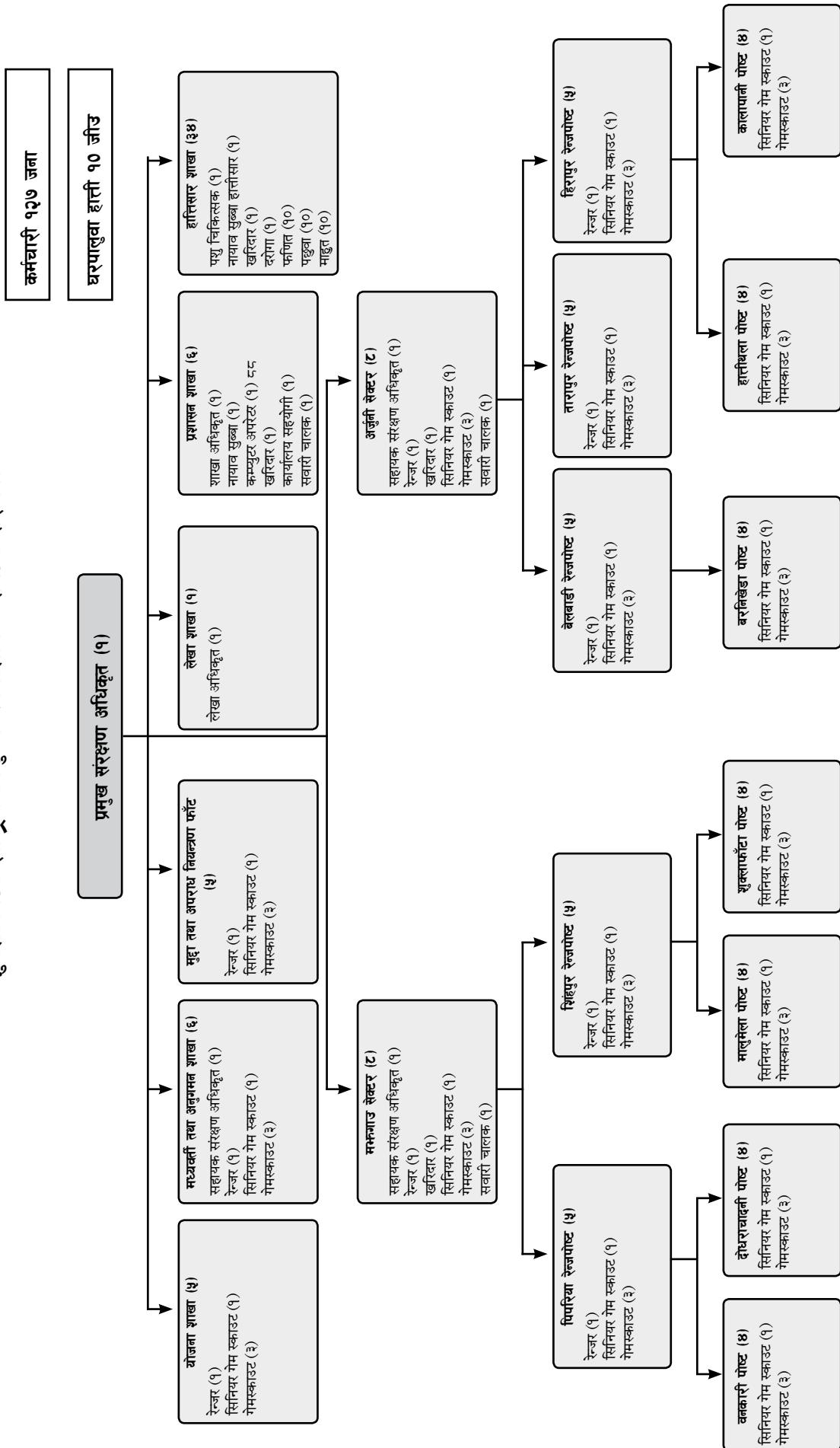
क्र.सं.	प्रदान गरिने सेवा	आवश्यक कागजपत्रहरू	लाग्ने समय	लाग्ने दस्तुर	सम्पर्क गर्ने फाँट	कै
१.	निकुञ्जप्रवेश सम्बन्धी (१० वर्ष भन्दा मुनिका बालवालिकाहरूका लागि कुनै दस्तुर लाग्ने छैन)					
क)	(निकुञ्ज प्रवेश दस्तुर (प्रति व्यक्ति प्रति दिन)					
	नेपाली नागरिकलाई		तुरुन्तै	रु.१००।-	लेखा/जिन्सी	
	सार्क मुलुक भित्रका नागरिकलाई			रु.७५०।-		
	अन्य विदेशी नागरिकलाई			रु.१५००।-		
ख)	(माछा मार्ने दस्तुर (बल्छीले मात्र प्रति व्यक्ति प्रति दिनका लागि)					
	नेपाली नागरिकलाई		तुरुन्तै	रु.२००।-	लेखा/जिन्सी	
	सार्क मुलुक भित्रका नागरिकलाई			रु.१०००।-		
	अन्य विदेशी नागरिकलाई			रु.२०००।-		
ग)	(व्यामिड (बासवस्न) दस्तुर (प्रति व्यक्ति नप्रति रातका लागि)					
	नेपाली नागरिकलाई		तुरुन्तै	रु.२००।-	लेखा/जिन्सी	
	सार्क मुलुक भित्रका नागरिकलाई			रु.५००।-		
	अन्य विदेशी नागरिकलाई			रु.१०००।-		
घ)	(हात्ती सफारी					
	I. राष्ट्रिय निकुञ्ज अवलोकन प्रतिव्यक्तिप्रति घण्टा (१० वर्ष भन्दा मुनिका बालवालिकाहरूका लागि आधा दस्तुर लाग्ने छ)					
	नेपाली नागरिकलाई		तुरुन्तै	रु.५००।-	लेखा/जिन्सी	
	सार्क मुलुक भित्रका नागरिकलाई			रु.१५००।-		
	अन्य विदेशी नागरिकलाई			रु.२५००।-		
	II. अन्यकामको लागि राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रमा (प्रति हात्ती प्रतिदिन)					
	नेपाली नागरिकलाई		तुरुन्तै	रु.१०००।-	लेखा/जिन्सी	
	सार्क मुलुक भित्रका नागरिकलाई			रु.१५००।-		
	अन्य विदेशी नागरिकलाई			रु.२५००।-		
	सरकारी कामका लागि			रु.३००।-		
ड)	(सवारी साधन दस्तुर पर्यटक घुमाउने व्यवसायीक (Jungle Drive) प्रति सवारी प्रति पटक)					
	कार		तुरुन्तै	रु.१५००।-	लेखा/जिन्सी	
	जीप			रु.२५००।-		
	भ्यान			रु.३००।-		
च)	(तालिम प्राप्त पंजीकृत गाईडले निकुञ्ज भित्र गाईड सेवा उपलब्ध गराए वापत प्रति गाईड प्रति वर्ष					
	गाईड शुल्क		वार्षिक	रु.१५००।-	लेखा/जिन्सी	
छ)	(खरखडाई दस्तुर					
	खरखडाई, वनकस शुल्क (प्रतिपूर्जी)		तुरुन्तै	रु.५०।-	लेखा/जिन्सी	
ज)	(सिनेमा (डकुमेन्ट फिल्म) छायाङ्कन दस्तुर (रा.नि.तथा व.ज.सं.विभागबाट अनुमति लिनु पर्ने)					
	नेपाली नागरिकलाई			रु.१०००।-		
	सार्क मुलुक भित्रका नागरिकलाई			रु.५०००।-		

	अन्य विदेशी नागरिकलाई यु.एस.डलर १५००।- बराबरको नेपाली रूपैया ।			
	द्रष्टव्यः ड्रेनबाट सिनेमा (डकुमेन्ट्री, फिल्म) छायाङ्कन गर्दा यसको अतिरिक्त थप २५(पच्चस) प्रतिशत शुल्क लाग्नेछ ।			
	भ) अध्ययन तथा अनुसन्धान (रा.नि.तथा व.ज.सं.विभागबाट अनुमति लिनु पर्ने)			
२.	मध्यवर्ति क्षेत्रसंग सम्बन्धित कार्यक्रम			
	क) सामुदायिक वन सम्बन्ध			मध्यवर्तिशाखा
	ख) सामुदायिक विकास			योजना/मध्यवर्ति
	ग) आयआर्जन/जीविकोपार्जन			योजना/मध्यवर्ति
३.	मुद्दा सम्बन्धि कार्य	नियमानुसार		मुद्दा
४.	प्रचार/प्रसार			योजना फाँट
५.	निकुञ्ज तथा जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धि सुचना प्रवाह			योजना फाँट
६.	वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत वितरण :	<p>शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयमा राहत माग गर्न वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत सहयोग (तेस्रो संशोधन) निर्देशिका, २०७५ले तोकेका डिभिजन वन कार्यालयहरू :</p> <ul style="list-style-type: none"> १) डिभिजन वन कार्यालय, कञ्चनपुर २) डिभिजन वन कार्यालय, पहवानपुर ३) डिभिजन वन कार्यालय, कैलाली ४) डिभिजन वन कार्यालय, बैतडी ५) डिभिजन वन कार्यालय, डेल्धुरा ६) डिभिजन वन कार्यालय, अछाम <p>नोट : शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षतीको राहत वितरण सोभै निकुञ्ज कार्यालयबाट प्राप्त गर्न सकिने छ ।</p>		
७	अन्य सेवा प्रवाह	वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत सहयोग (तेस्रो संशोधन) निर्देशिका २०७५ अनुसार	निःशुक्ल	मध्यवर्ती तथा अनुगमन शाखा/लेखा शाखा

- द्रष्टव्यः**
- क) उल्लिखित दस्तुरमा मूल्य अभिवृद्धि कर समावेश भएको छ ।
 - ख) रीतपूर्वकको प्रवेशपत्र वाहकलाई मात्र निकुञ्ज भित्र प्रवेश गर्न दिइने छ ।
 - ग) खरखडाई पूर्जीको म्याद तीन दिनको हुनेछ ।
 - घ) गाइड शुल्क बुझाउने गाइडलाई निकुञ्ज प्रवेश दस्तुर लाग्ने छैन ।
 - ङ) व्यावसायिक जंगल झाईभमा प्रयोग गरिने सवारी साधनमा देहायमा तोकिएको संख्याभन्दा बढी पर्यटक राख्न पाइने छैन ।
 - १. कार-४ जना (ड्राइभर र गाईड बाहेक)
 - २. जीप-१० जना (ड्राइभर र गाईड बाहेक)
 - ३. भ्यान-१५जना (ड्राइभर र गाईड बाहेक)
 - च) प्रवेश वा अनुमति पत्र नलिई निकुञ्ज भित्र प्रवेश गर्ने वा उपरोक्त बमोजिम कुनै काम गर्ने व्यक्तिलाई तोकिएको दस्तुरमा शतप्रतिशत थप दस्तुर लिई प्रवेशको अनुमति दिईनेछ ।

अनुसूची ४ : निकृज काण्डियको संगठन संरचना :

शुक्लाफँटा राष्ट्रिय निकृज कार्यालय : संगठन संरचना

अनुसूची ५ : निकुञ्ज कार्यालयको दरवन्दी :

क्र.सं.	पद नाम	श्रेणी/तह	सेवा/समूह/उप समूह	दरवन्दी संख्या	पद पुर्ती	रित्त	कैफियत
१	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	रा.प.द्वितीय	वन, ने.पा.वा.ला.	१	१	०	
२	सहायक संरक्षण अधिकृत	रा.प.तृतीय	वन, ने.पा.वा.ला.	३	२	१	
३	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन, सा.प्र.	१	१	०	
४	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन, लेखा	१	१	०	
५	पशु चिकित्सक	रा.प.तृतीय	कृषि, भेटेरिनरी	१	०	१	
६	नायब सूब्बा	रा.प.अनं प्रथम	प्रशासन, सा.प्र.	१	१	०	
७	रेझर	रा.प.अनं प्रथम	वन, ने.पा.वा.ला.	१०	१०	०	१ अध्ययन
८	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं प्रथम	बिबिध	१	१	०	
९	हात्तीसार ना.सु.	रा.प.अनं प्रथम	वन, हात्तीसार	१	०	१	
१०	टाईपिष्ट ना.सु.	रा.प.अनं प्रथम	प्रशासन, सा.प्र.	०	१	१	१ फाजिल
११	खरिदार	रा.प.अ.द्वितीय	प्रशासन, सा.प्र.	४	४	०	
१२	सिनियर गेमस्काउट	रा.प.अ.द्वितीय	वन, ने.पा.वा.ला.	१४	६	११	
१३	दरोगा	रा.प.अ.द्वितीय	वन, हात्तीसार	१	१	१	
१४	सिनियर गेमस्काउट	रा.प.अ.तृतीय	वन, ने.पा.वा.ला.	३	०	३	
१५	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	ईन्जि, मेका.	३	१	०	३ जना करारमा
१६	गेमस्काउट	श्रेणी विहिन	वन, ने.पा.वा.ला.	५१	४४	७	
१७	फणित	श्रेणी विहिन	वन, हात्तीसार	१०	०	१०	
१८	पछूवा	श्रेणी विहिन	वन, हात्तीसार	१०	०	१०	१२ जना करारमा
१९	माहूत	श्रेणी विहिन	वन, हात्तीसार	१०	८	२	
२०	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन		१	१	०	करारमा
जम्मा				१२७	८३	४४	१५

अनुसूची ६ : शुल्कपांक्ता राष्ट्रिय लिफ्ट्ज तथा हातिसार शास्त्रामा हाल कार्यरत कर्मचारीहरु :

क्र.सं.	संकेत नं.	कर्मचारीहरुको नाम, थर	पद	जन्म मिति	शुरू लियोक्तीको निपार्य मिति	हलको पदमा नियुक्ती मिति	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	१२९९४१	श्री किशोर कुमार मेहता	प्र.सं.आ.	२०२२०५१२४	२०४६११२५	२०७२११२५	९८५८७५३०९	
२	१५४९९२	श्री मनोज एर	स.सं.आ.	२०४६१०१११	२०६६८०८०१८	२०७३०७१२३	९८५८७५३१०	
३	२४४२५७	श्री गोशन सिंह ठाण्डा	स.सं.आ.	२०५३०११२३	२०७८०१०१८	२०७८०७५३१२		
४	१०८४७४	श्री डम्मर दत्त भट्ट	ले.आ.	२०२३०१०१८	२०४४०८०३०६	२०७६०१०११४	९८४८७२२९५१	
५	१९४६१९	श्री तारा दत्त भट्ट	शा.आ.	२०२४०३०३२	२०४३०१०८१४	२०७७०१०४१४	९८६४८५२९६४	
६	१६३७८८	श्री कुमार धर भट्ट	ना.सू.	२०३०१०१०७	२०५३०११६	२०६४१०१०१	९८०५७९५०६२	
७	१५४८८८	श्री लक्ष्मी भट्ट	टा.ना.सू.	२०३२०१७१	२०५८५४२८	२०६५५४२८१	९८४८७६२३५६	
८	१९०५४४	श्री मोहन प्रसाद जोशी	क.आ.	२०३७११२१३	२०६५५११०४	२०६५११०४	९८४८८२३४३५	
९	२०४८५५	श्री जानकी भण्डारी	रेझर	२०४०१७१०	२०७०१०८	२०७०१६४	९८४८८२३४३५	
१०	२०३३८९	श्री प्रयास के.सी	रेझर	२०३१०५१५	२०६१०७१२४	२०६१०७१२४	९८४८४४०१६६	
११	२१९४७८	श्री भूबनेश्वर चौधरी	रेझर	२०४८११०५	२०७३१०१०१	२०७३१०१०१	९८०२२०००७२	
१२	२१५२७१	श्री यज्ञ रोकाया	रेझर	२०४६१२०१	२०७२११११९	२०७३१०१०८	९७४९६२६६६१	
१३	२१९५१९	श्री राजीव छात्री	रेझर	२०४७१०४०१	२०७३१०१०१२	२०७३१०१०१२	९८५८७५३००८	
१४	२२६५०२	श्री दिपक चौधरी	रेझर	२०४१३१३०	२०७४१०१०२६	२०७४१०१०२६	९८५८५०२९९६३	
१५	२४६०८५	श्री करण यादव	रेझर	२०५२०४०५	२०७८०१०६१८	२०७८०१०६१८	९८४४३३०९६७८	
१६	२१६८५८	श्री निम बहादुर चौधरी	रेझर	२०४८६३१४	२०७३१०१०६	२०७३१०१०६	९८४४६५८८७७९	
१७	२२६६४२	श्री दिनेश कुमार यादव	रेझर	२०४४०५१७	२०७७१०५०१	२०७७१०५०१	९८४४११०७७८	
१८	२२६०८५	श्री धर्मजित साउद	रेझर	२०५३०१०३१०	२०७४१०१०१७	२०७४१०१०१७	९८४४१०१०७	
१९	२२७२०४	श्री कृष्ण प्रसाद भट्ट	खरिदार	२०४२०४१२६	२०७४१०१०३	२०७४१०१०२५	९८४८७२२०३०	
२०	१०७८२०	श्री गणेश दत्त भट्ट	खरिदार	२०२४११११२	२०४२०४११६	२०६७१७१७	९८६८३४०६८८	
२१	१९९२२९	श्री कुमारी रेत्र यादव	खरिदार	२०३७१५१२२	२०६७१७१७	२०६७१७१७	९८४८७५०९४९	
२२	१९८८४३	श्री शेर सिंह कुवर	खरिदार	२०२४१०५०५	२०५३०१०३१	२०५३०१०३१	९८४८७०६१२२	
२३	१०५५९९	श्री शबक बहादुर रोकाया	सिनियर गेमस्काउट	२०२२०१०७०३	२०४११११७	२०४११२०१७	९८४८७८२२६८	
२४	२२२०८३	श्री प्रदीप थापा	सिनियर गेमस्काउट	२०४७११२१०	२०७४१०१०१०	२०७४१०१०१०	९८६८०८९५५६	
२५	२२४३८०	श्री गणेश बहादुर विष्ट	सिनियर गेमस्काउट	२०४१०१०२०४	२०७४१०१०१६	२०७४१०१०१६	९८४७६६८९४५	

क्र.सं.	संकेत नं.	कर्मचारीहरको नाम, थर	पद	जन्म मिति	शुरू लियुक्तीको मिति	हल्को पदमा लियुक्ती मिति	सम्पर्क नं.	कैफियत
२६	२३०२०६	श्री लक्ष्मी जिसी.	सिनियर गेमस्काउट	२०५२१०१०२९	२०७५०१०१०२	२०७५०१०१०२	९८४४८४३८२४	९८४४८८२६५९
२७	२००३५६	श्री मिन बहादुर लोहार	सिनियर गेमस्काउट	२०४६१०१०१६	२०६१२१८	२०६१२१८	९८४४८८२६५९	९८४४८८२६५९
२८	२३३०४३	श्री टिका सिंह चौधरी	सिनियर गेमस्काउट	२०४८१०१०१०	२०७५०१०६१२४	२०७५०१०६१२४	९८४४८८६१२८	९८४४८८६१२८
२९	१४३०५६	श्री खड्गा सिंह बिष्ट	हल्का सवारी चालक	२०२५१०१०१०	२०५४१०१०३०	२०५४१०१०३०	९८४४८९१७९८९	९८४४८९१७९८९
३०		श्री लोकेन्द्र बहादुर बोहरा	हल्का सवारी चालक	२०३९१०१०१८	२०७७१०१०१०	२०७७१०१०१०	९८४४८९१००८	९८४४८९१००८
३१		श्री रविन्द्र चौधरी	हल्का सवारी चालक	२०५०१०१५२	२०७७१०१०१०	२०७७१०१०१०	९८१९७०६७०६	९८१९७०६७०६
३२		श्री सुनिल डाँगा	हल्का सवारी चालक	२०५१०१८५	२०७७१०१०१०	२०७७१०१०१०	९८४४८७०५४७	९८४४८७०५४७
३३	१२३१६३	श्री अर्जुन दत्त जोशी	गेमस्काउट	२०२८१०१०१०	२०४६१०१०१०	२०४६१०१०१०	९८०९४०९४९१	९८०९४०९४९१
३४	१२३१६५	श्री गणेश दत्त अवस्थी	गेमस्काउट	२०२२१०५११	२०४६१०१०१८	२०४६१०१०१८	९८४४८७००११२	९८४४८७००११२
३५	१७७१७५	श्री लिलाम सिंह ठाक्कू	गेमस्काउट	२०२२१०१०११	२०५१०१०१११९	२०५१०१०१११९	९८०६४७९३०२	९८०६४७९३०२
३६	१७७१७३	श्री रत्न बहादुर खड्का	गेमस्काउट	२०२१०१०१०	२०५३१०३१३१	२०५३१०३१३१	९८४४८४९३४	९८४४८४९३४
३७	२००३५८	श्री मदन राज भट्ट	गेमस्काउट	२०३९१२१२०	२०६१०१०२०८	२०६१०१०२०८	९८०९४४४४२३	९८०९४४४४२३
३८	२००३५७	श्री मिन बहादुर राना	गेमस्काउट	२०४८१०१०१६	२०६१०१०२०८	२०६१०१०२०८	९८०६४४६४४८	९८०६४४६४४८
३९	२२८१३२	श्री देवकी भट्ट	गेमस्काउट	२०४५१२१२	२०७४१२११९	२०७४१२११९	९८६९८८५७	९८६९८८५७
४०	२२८१५२	श्री प्रकाश राना	गेमस्काउट	२०४११०७१४	२०७४१२११९	२०७४१२११९	९८१०६४१०४४३	९८१०६४१०४४३
४१	२२८१३९	श्री तेज सिह कडला	गेमस्काउट	२०४७१०७१८	२०७४१२११९	२०७४१२११९	९८४४८७१५२०६	९८४४८७१५२०६
४२	२३०१८४	श्री दिपक बहादुर धमेना	गेमस्काउट	२०५२१०१३२	२०७५१२११०	२०७५१२११०	९८०६९९६७९९	९८०६९९६७९९
४३	२२९५१४	श्री रामकृष्ण राना	गेमस्काउट	२०४१०१०१८	२०७४१२११९	२०७४१२११९	९८४४८४९४४१	९८४४८४९४४१
४४	२२९५०१	श्री इश्वर बहादुर बिष्ट	गेमस्काउट	२०५२१०१०१३	२०७४१२११९	२०७४१२११९	९८०४४३३४९०	९८०४४३३४९०
४५	२२९४८४	श्री बलीचरण चौधरी	गेमस्काउट	२०४७१०३१५	२०७४१२११८	२०७४१२११८	९८५५७४४२९७	९८५५७४४२९७
४६	२२९४८२	श्री रामचन्द्र चौधरी	गेमस्काउट	२०४५१११०३	२०७४१२११८	२०७४१२११८	९८१२६४४६२२	९८१२६४४६२२
४७	२२८११४	श्री ईन्द्र बम	गेमस्काउट	२०४१०४१९	२०७४१२११८	२०७४१२११८	९८६६८८९३२३	९८६६८८९३२३
४८	२२९४७१	श्री प्रकाश चिक.	गेमस्काउट	२०४८१०११२४	२०७४१२११८	२०७४१२११८	९८२१६४४६६९	९८२१६४४६६९
४९	२२९४७८	श्री विर्ज राजी	गेमस्काउट	२०४३०१०१२५	२०७४१२११८	२०७४१२११८	९८०६४७९९८८९	९८०६४७९९८८९
५०	२२८११२	श्री लिलाधर भट्ट	गेमस्काउट	२०४८१०१०२	२०७४१२११९	२०७४१२११९	९८६६४४२६७६७	९८६६४४२६७६७
५१	२२८१६७	श्री गोविन्द बहादुर शाही	गेमस्काउट	२०४८१११०१९	२०७४१२११९	२०७४१२११९	९८६१९३५३९	९८६१९३५३९
५२	२२९००२	श्री देव सिंह साउद	गेमस्काउट	२०४८१०३१२०	२०७४१२११९	२०७४१२११९	९८४४८८९१०१	९८४४८८९१०१

क्र.सं.	संकेत नं.	कर्मचारीहरूको नाम, थर	पद	जन्म मिति	शुरू लियोकतीको निधार्य मिति	हलको पदमा लियोकती मिति	सम्पर्क नं.	कैफियत
५३	२२९४५७	श्री लक्ष्मण सिंह नेगी	गेमस्काउट	२०४७११११२	२०७४११२१९	२०७४११२१९	९८४६७५२५६९	
५४	२२९४७६	श्री गणेश बहादुर एडी	गेमस्काउट	२०४९१०१०२	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८४६४४५२४८	
५५	२२९४९२	श्री विवेक चौधरी	गेमस्काउट	२०४९१११२४	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८४६११६७५७	
५६	२२९५१६	श्री लोक राज भट्ट	गेमस्काउट	२०४४१०१२०	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८४६४४८५९०	
५७	२२९६३२	श्री भगवर्थी देउवा बम	गेमस्काउट	२०४६१०५१९८	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८४६७५७४२००	
५८	२२९६७३	श्री हेमराज पन्त	गेमस्काउट	२०४७०१०७१२	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८४६७५३२२९७	
५९	२२९८९८	श्री अरिमता कुमारी धामी	गेमस्काउट	२०४७०१०९१९	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८४६११५१६३	
६०	२२९४९३	श्री मिथुन कुमार सिंह	गेमस्काउट	२०४९१०७१४	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८४६१४६४८०	
६१	२२९४८३	श्री कविराज बोहरा	गेमस्काउट	२०४७०१०६०५	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८०९४५०७४७	
६२	२२९४८७	श्री डुर्वेश सिंह ठाकुर	गेमस्काउट	२०५१०१०११४	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८०९४४६६४१७	
६३	२२९४८८	श्री धन बहादुर कुँवर	गेमस्काउट	२०४७०१०१२०	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८०९४०१२६९	
६४	२२९४८८	श्री धर्म राज न्यौपाने	गेमस्काउट	२०५५०१०८१८	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८४६१७०६८८८	
६५	२२९४८९	श्री विन्दु महरा	गेमस्काउट	२०५१०१०७०३	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८४६१४७१४७२०	
६६	२२९४९१	श्री अनिल कुमार चौधरी	गेमस्काउट	२०५०१०५१२७	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८२४६११११०	
६७	२२९४७७	श्री हरिलाल राना	गेमस्काउट	२०४३०१०२०६	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८०४६७१११०६	
६८	२२९४९०	श्री मान बहादुर बोहरा	गेमस्काउट	२०४३०१०३०४	२०७४११२१८	२०७४११२१८	९८४६१८४१६४	
६९	२३१२४१	श्री ईश्वरी प्रसाद पन्थी	गेमस्काउट	२०५५५००२७	२०७५०१०२१३	२०७५०१०२१३	९८६७०३८११६५	
७०	२३१२७८	श्री टेक एडी	गेमस्काउट	२०५३०१०२१८	२०७५०१०२१३	२०७५०१०२१३	९८४४७८३५२२६	
७१	२३१४२८	श्री शम्भु आर्चाय	गेमस्काउट	२०४७१०१०६	२०७५०१०३१८	२०७५०१०३१८		
७२	२३०८८९	ज्ञाला प्रसाद अधिकारी	गेमस्काउट	२०५०१०२१९८	२०७५०१०२०९	२०७५०१०२०९		
७३	२२८९२७	लक्ष्मी कुमारी राना	गेमस्काउट	२०४४१०५१५	२०७४११२१८५	२०७४११२१८५	९८१२६४४४९६०	
७४	२३१२४३	श्री मदन बुढा	गेमस्काउट	२०५०१०२१९८	२०७५०१०२०९	२०७५०१०२०९	९८६७०७३८१६५	
७५	२३१३७५	श्री मुकेश बुढा	गेमस्काउट	२०४४१०५१५	२०७५११२१८५	२०७५११२१८५	९८४६४४३११	
७६	२३०८६०	श्री कमल थापा	गेमस्काउट	२०५१०१०२०८	२०७५१०२०१०९	२०७५१०२०१०९	९८६७०७३८१६५	
७७		का.स.		२०३९१२११०	२०७६११४१३	२०७६११४१३	९८१०६४६६६६	
७८	१३२२३८	श्री शिवदत्त चौधरी	दरोगा	२०२३१२१५	२०४०११२०१९	२०४०११२०१९	९८६७०१३१३४२	
७९	१९९८९४	श्री गजेन्द्र सिंह धाड्हा	माहूता	२०३१०११९६	२०६८०१०७१३०	२०६८०१०७१३०	९८१०६४४३४७	

क्र.सं.	संकेत नं.	कर्मचारीहरूको नाम, थर	पद	जन्म मिति	शुरू लियोक्तीको निपार्थ मिति	हलको पदमा लियोक्ती मिति	सम्पर्क नं.	कैफियत
८०	२२५२०१	श्री शिव चरण राना	माहुत	२०५२१११७	२०७४१०७११	२०७४१०७०७	९८१०६९३६२	
८१	२५५२०३	श्री येम कुमार राना	माहुत	२०७३०५१३	२०७४१०७०७	२०७४१०७३७१२		
८२	२०५१९१	श्री आनन्द सूनाहा	माहुत	२०४१०६१२२	२०७४१०७०७	९८०५७५२०२४		
८३	२२५२००	श्री पर्तप राना	माहुत	२०५११११५	२०७४१०७०७	२०७४१०७०७	९८१२७८२५७७	
८४	२२५२०२	श्री मनपुरन सुनाहा	माहुत	२०४५१०६१२५	२०७४१०७०७०७	२०७४१०७०७	९८०५७८४९०४	
८५	२२११९७	श्री बिमला चौधरी	माहुत	२०४११२१२५	२०७४१०७०७०७	२०७४१०७०७११		
८६	२२५१९३	श्री बिनोद चौधरी	माहुत	२०४८०१०१०६	२०७४१०७०७०७	२०७४१४५०१४३		
८७		श्री मेघनाथ राना	फर्गित /पछुवा /माहुत	२०५०१०४१३	२०७७१४१०२	२०७७१४१०२	९८०६४२४६४०१२४	करारमा
८८		श्री हिमाल डौरा	फर्गित /पछुवा /माहुत	२०५३०१०१०२	२०७७१४१०२	२०७७१४१०२	९८०६४२४६६८	करारमा
८९		श्री उमेश सूनाहा	फर्गित /पछुवा /माहुत	२०४१०३१०	२०७७१४१०२	२०७७१४१०२	९८०५०४०५७२	करारमा
९०		श्री उगु राना	फर्गित /पछुवा /माहुत	२०४४०१०११	२०७७१४१०२	२०७७१४१०२	९८०६४८७५०३	करारमा
९१		श्री राम चरण राना	फर्गित /पछुवा /माहुत	२०४८०१०४१५	२०७७१४१०२	२०७७१४१०२	९८१२७१२१३६	करारमा
९२		श्री मुकेश राना	फर्गित /पछुवा /माहुत	२०४४०१०१०५	२०७७१४१०२	२०७७१४१०२	९८१२७८९५७२	करारमा
९३		श्री बिनोद कुमार चौधरी	फर्गित /पछुवा /माहुत	२०५२०१०१०	२०७७१४१०२	२०७७१४१०२	९८१२७४२२७९	करारमा
९४		श्री तीला राना	फर्गित /पछुवा /माहुत	२०४३१०१०	२०७७१४१०२	२०७७१४१०२	९८०६४१४४७	करारमा
९५		श्री छोटेलाल राना	फर्गित /पछुवा /माहुत	२०५३०५१५	२०७७१४१०२	२०७७१४१०२	९८१०६४४०५१	करारमा
९६		श्री उपरेन राना	फर्गित /पछुवा /माहुत	२०४१०५०३	२०७७१४१०२	२०७७१४१०२	९८१०६०६२८४	करारमा
९७		श्री बिजय सुनाह	फर्गित /पछुवा /माहुत	२०४१०२१९	२०७७१४१०२	२०७७१४१०२	९८०९४९६०८९	करारमा
९८		श्री शिवराज राना	फर्गित /पछुवा /माहुत					

अनुसूची ७ : यस आ.व.मा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयबाट पदस्थापन/सरुवा भई जाने कर्मचारीहरूको विवरण :

सि.नं.	पद	कर्मचारीको नाम,थर	सरुवा निर्णय मिति	रमाना मिति	सरुवा भई गएको कार्यालय	कै.
१.	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री डिल बहादुर पुर्जा पुन	२०७८।०७।२६	२०७८।०७।२५	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज, पानीमुहान, काठमाडौं	
२	सहायक संरक्षण अधिकृत	श्री रविन चौधरी			शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज, पानीमुहान, काठमाडौं	
३	सहायक संरक्षण अधिकृत	श्री कान्ति कडेल			रा.नि. तथा व.ज.स. विभाग	
४	लेखा अधिकृत	श्री प्रेम सिंह ऐर	२०७८।१०।२४	२०७८।११।११	जनताको तटबन्ध कार्यक्रम, कञ्चनपुर	
४	रेझर	श्री याम बहादुर रावत	२०७८।०६।१५	२०७८।०७।१५	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज, बाँके	
५	रेझर	श्री अनिल रसाइली	२०७८।०६।१५	२०७८।०७।१५	शे-फोकशुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज, डोल्पा	
६	रेझर	श्री पुरण देव मिश्र	२०७८।०६।१५	२०७८।०७।१५	खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, खप्तड	
५	गेमस्काउट	श्री राजु बोहरा	२०७८।०६।१५	२०७८।०९।११	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, बर्दिया	
६	गेमस्काउट	श्री चेतराज जोशी	२०७८।०६।१५	२०७८।०८।१६	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय, दार्चुला	
७	गेमस्काउट	श्री हरिश कठायत	२०७८।०६।१५	२०७८।०९।११	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज, कार्यालय चितवन	
८	गेमस्काउट	श्री केशव गाहामगर	२०७८।०६।१५	२०७८।०७।१५	खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, खप्तड	

अनुसूची ८ : यस आ.व.मा विभिन्न कार्यालयबाट पदस्थापन/सरुवा भई शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयमा हाजिर हुनु भएका कर्मचारीहरूको विवरण :

सि.नं.	पद	कर्मचारीको नाम,थर	सरुवा निर्णय मिति	रमाना मिति	सरुवा भई आएको कार्यालय	कै
१	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	श्री किशोर कुमार मेहता	२०७८।०७।१२	२०७८।०८।१७	रा.नि. तथा व.ज.स. विभाग	
२	सहायक संरक्षण अधिकृत	श्री नुरेन्द्र अर्याल			चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, चितवन	
३	सहायक संरक्षण अधिकृत	श्री मनोज ऐर		२०७८।०८।०१	मकालु बरुण राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, रसुवा	
४	लेखा अधिकृत	डम्मर दत्त भट्ट	२०७८।१०।२४	२०७८।१०।२७	अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, महेन्द्रनगर	
५	रेझर	श्री प्रयास के.सी	२०७८।०६।१५	२०७८।०७।१६	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय, दार्चुला	
६	रेझर	श्री भुबनेश्वर चौधरी	२०७८।०६।१५	२०७८।०७।१६	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय, दार्चुला	
७	रेझर	श्री यज्ञ रोकाया	२०७८।०६।१५	२०७८।०७।०५	रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	

८	गेमस्काउट	श्री ईश्वरी प्रसाद पन्थी	२०७दा०६।१५	२०७दा०७।२८	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,
९	गेमस्काउट	श्री टेक ऐडी	२०७दा०६।१५	२०७दा०८।२४	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
१०	गेमस्काउट	श्री शम्भु आचार्य	२०७दा०६।१५	२०७दा०८।०८	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,
११	गेमस्काउट	ज्वाला प्रसाद अधिकारी	२०७दा०६।१५	२०७दा०८।१३	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
१२	गेमस्काउट	लक्ष्मी कुमारी राना	२०७दा०६।१५	२०७दा०७।१६	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय, दार्चुला
१३	गेमस्काउट	श्री मदन बुढा	२०७दा०६।१५	२०७दा०७।२८	रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
१४	गेमस्काउट	श्री मुकेश बुढा	२०७दा०६।१५	२०७दा०७।२८	रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
१५	गेमस्काउट	श्री कमल थापा	२०७दा०६।१५	२०७दा०८।२६	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज

अनुसूची ४: शुक्लाफाँटा निकुञ्जको स्थापनाकालदेखि हाल शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयका कार्यालय प्रमुखहरूको नामावली :

क्र.सं.	नाम, थर	पद	विक्रम सम्वत्
१	श्री सनत कुमार ढुङ्गेल	संरक्षण अधिकृत	२०३१ साल
२	श्री नरेश सिंह थापा	संरक्षण अधिकृत	२०३२ साल
३	श्री लक्ष्मी प्रसाद मानन्धर	संरक्षण अधिकृत	२०३२ साल
४	श्री रवि बहादुर विष्ट	संरक्षण अधिकृत	२०३४ साल
५	श्री सुरज श्रेष्ठ	संरक्षण अधिकृत	२०३५ साल
६	श्री मणिराज शाक्य	संरक्षण अधिकृत	२०३६ साल
७	श्री श्यामसुन्दर बजीमय	संरक्षण अधिकृत	२०३८ साल
८	श्री जगन्नाथ सिंह	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०४३ साल
९	श्री मेघ बहादुर पाण्डे	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०४५ साल
१०	श्री वर्ण बहादुर थापा	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०४७ साल
११	श्री सुर्य बहादुर पाण्डे	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०४९ साल
१२	श्री वर्ण बहादुर थापा	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०५० साल
१३	श्री गोपाल प्रसाद उपाध्याय	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०५० साल
१४	श्री शेर सिंह ठगुन्ना	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०५३ साल
१५	श्री बाबुराम यादव	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०५४ साल
१६	श्री रामप्रित यादव	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०५५ साल
१७	श्री मेघ बहादुर पाण्डे	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०५६ चैत्र
१८	श्री सुर्य बहादुर पाण्डे	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०५८ श्रावण
१९	श्री फणिन्द्र राज खरेल	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०५८ माघ
२०	श्री लाल विहारी यादव	का.मु. प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०५९ जेष्ठ
२१	श्री टिकाराम अधिकारी	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०५९ माघ
२२	श्री शिवराज भट्ट	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०६२ चैत्र
२३	श्री पुराण भक्त श्रेष्ठ	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०६३ असोज
२४	श्री गोपाल प्रसाद उपाध्याय	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०६४ साउन

२५	श्री युवराज रेग्मी	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०६७ जेष्ठ
२६	श्री वेद कुमार ढकाल	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०७१ असोज

मिति २०७३ फाल्गुन ९ गते शुक्लाफाटाँ राष्ट्रिय निकुञ्ज घोषणा भए देख हालसम्म कार्यरत प्रमुख संरक्षण अधिकृतहरू :

२७	श्री वेद कुमार ढकाल	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०७३ फाल्गुन
२८	श्री गोपाल बहादुर घिमिरे	निमत्त प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०७४ माघ
२९	श्री लक्ष्मण प्रसाद पौड्याल	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०७५ मंसिर
३०	श्री डील बहादुर पुर्जा पुन	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०७७
३१	श्री किशोर कुमार मेहता	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	२०७८ मंसिर

अनुसूची १० : निकुञ्ज सुरक्षामा रहेका पोष्टहरू :

क्र.सं.	पोष्टको विवरण	हाल कार्यरत		कैफियत
		निकुञ्जका कर्मचारी	सुरक्षा निकाय	
१.	मभगाउँ हेडक्वाटर	✓	✓	
२.	मंगलसेरा	-	✓	
३.	मालुमेला	✓	✓	
४.	सिंहपुर	✓	✓	
५.	शुक्लाफाटाँ	✓	✓	
६.	बर्कोला	-	✓	
७.	पिपरीया	✓	✓	
८.	पूर्वी सेक्टर अर्जूनी	✓	✓	
९.	चम्पापुर	✓	-	
१०.	तारापुर	✓	✓	
११.	ढक्का	✓	✓	
१२.	बेलडांडी	✓	✓	
१३.	बडनिखेडा	✓	✓	
१४.	हात्तिथला	✓	✓	
१५.	कालापानी	-	✓	
१६.	पलियाडाँडा	✓	-	
१७.	जोनापुरी	-	✓	
१८.	लालपानी	-	-	पोष्ट भवन जंगली हात्तीले क्षति गरेको
१९.	राधापुर	-	✓	
२०.	दोधारा	✓	-	
२१.	बडेपानी	-	-	बाढिको कारण बस्न नसकि पोष्ट छाडिएको
२२.	स्याउलि पोष्ट	-	✓	
२३.	हिरापुर	✓	-	
२४.	लल्लरेडाँडा	-	✓	
जम्मा		१५	१८	

अनुसूची ११ : शुल्काफँटा राष्ट्रिय जिफुनजको संकलित राजश्व तथा पर्यटकहरुको विवरण

११.१ आ.व.२०७२ १०७८ को राजश्व विवरण :

क्र.सं.	दिवरण	श्रावण	भाद्र	असोज	कात्तिक	मसिर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेठ	असार	जस्ता
१	नेपाली प्रवेश शुल्क रकम	०।००	०	३००पाई६	२१७६८।५	२४८८५६९	२१५९१६	१३२७३।५०	६६३६८।५०	४७०६३।९७	२८२३।९५०	४६०२।००	२४४२।४३।९२	
२	सार्क प्रवेश शुल्क रकम	०	०	०	०	५३०।९६८	५३०।९१३	५९९।९१३	३५८।०।०४	६६३७।१०	११२८०।०७	७५६६।२।१४		
३	अन्य विदेशी प्रवेश शुल्क रकम	०	०	०	०	११९।५६।६३	१३२।७।४३	२६५।८।८६	१८५।८।०२	११९।४६।८७	५३०।९।७२	२८०।५।३७	७९८।२।३२	
४	हाती भाँडा शुल्क रकम(नेपाली)	०	०	०	०	०	०	०					०।००	
५	हाती भाँडा शुल्क रकम(सार्क)	०	०	०	०	०	०	०				०	०।००	
६	हाती भाँडा शुल्क रकम(विदेशी)	०	०	०	०	०	०	०				०	०।००	
७	बच्चा हाति	०	०	०	०	०	०	०				०	०।००	
८	दण्डजरिवाना रकम	१२५।००।००	१११।००।००	६३०।००।००	२०९।४०	४४५।८।००	५१।५०।००	२२२।५।००।००	१२७।५।००।००	१५५।५।००।०	७०।४।९।०।००	२६६।८।६।१।००		
९	चरिचरन रकम	१२६।००।००	६८।४।०।००	६८।४।५।००	२२६।०।००	४७।३।००	५।७।४।०।००	२६।०।५।००	४।७।५।००	१।२।०।२।०।०	१।२।०।२।०।०	५।०।३।५।०।०		
१०	दण्डजरिवाना धाँस काटेको	०	०	०	०	०	०	०।००	०	०	०	०।००	०।००	
११	दण्डजरिवाना न्यायिक धरैटो जफत	१३१।७।१।००	१।००।०।००	६।३।७।६।९	२।०।००	०।००	६।२।९।८।५०	१।२।०।५।५०	१।२।०।५।५०	१।७।७।१।००	०	१०।२।२।६।९।००		
१२	सवारी साधन प्रवेश शुल्क	०	०	४।४।८।७६	४।६।०।२।४६	७।३।८।९।५	४।८।२।९।८९	१।७।६।९।	१।५।१।३।२।८।७	१।०।।।२।०।७	७।६।९।०।८	५।७।५।१।८।	६।३।७।६।८।०।०२	
१३	काट विक्रिक वितरण	०	८।९।५।८।००	०।००	०।००	३।१।०।८।८।००	१।६।६।७।६।६	१।३।८।७।२	२।६।२।०।६।९।७	१।३।८।०।९।५	०।००	०	४।०।।।१।००	
१४	हुंगा गिर्दी बालवा	०।००	०।००	१।३।०।०।००	१।३।०।०।००	१।३।८।७।२	१।३।८।७।०	१।०।।।७।०	१।०।।।७।०	१।०।।।७।०	१।०।।।७।०	१।०।।।७।०	१।०।।।७।०	
१५	टेलर चिकित्सा	०।००	०।००	१।३।०।०।००	१।३।०।०।००	१।०।।।०	१।३।०।०।००	१।०।।।०	१।०।।।०	१।०।।।०	०	०	१।९।५।०।०।०	

१६	खरखादाई	०।००	०।००	०।००	०।००	०	८८३४५०।०२५	३१४७।७५	०	८८६५९।२००
१७	जफत लिलास	०।००	०।००	०।००	०।००	०।००			०।००	०।००
१८	प्रतिलीपी दस्तुर	०।००	०।००	०।००	०।००	०।००			०।००	०।००
१९.	बेरुजु दाखिला	०।००	०।००	०।००	५९।५०	३०००००।००	६७६८।१३८	३१०८।७८	१९।३२	४६०।१५।१३
२०	भ्याट रकम	०								०।००
२१	अन्य	०।००	०।००	०।००	१३।२७।००	१३।२७।००				०।००
२२	जम्मा	१६४८।९।००	२५।०।३।४	२८८।३।०३।४२	८८४।६।३।००	८८४।६।३।०३।४२	६६।९।६।३।०३।४२	५०२।९।६।३।०३।४२	३९।९।६।३।०३।४२	८२।९।७।२।५।१।६।२

११.२, २०७२/०७५ को समग्र राजश्व विवरण

क्र.सं.	विवरण	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	महिन्द्र	पौष	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेठ	असार	कूल राजश्व
१	काठ दाढ़रा विक्री वापत	०।००	८९।५।६।००	०।००	०।००	३१०।८।५।००	०।००	०।००	०।००	०	०	०।००	०।००	४००।४।१।००
२	गैंगकाट पैदावर विक्री वापत	०।००	०।००	०।००	०।००	०।००	०।००	०।००	०।००	०।००	०।००	०।००	०।००	०।००
३	पर्यापर्याटन प्राप्त रकम	०।००	७।४।३।४।४२	६।८।६।७।१।००	१।१।०।७।५।३	७।६।४।५।५।६	३।५।६।१।५।३	२।३।६।२।७।१।३	१।७।७।३।४६	१।२।३।८।०।३।१	१।९।५।५।८।०।१	१।०।९।४।६।०।५।९	१।०।३।७।३।८।०।४	१।०।३।७।३।८।०।४
४	दण्ड सजायबाट प्राप्त रकम	१६।४।८।५।००	१६।९।४।०।००	२८।०।५।००	७।२।९।६।१।००	२७।६।९।०।००	५।०।२।९।२।०	८।१।५।०।००	३।४।८।५।०।००	३।३।३।५।३।५	२।९।७।०।५।००	१।९।४।३।२।५।००	८।२।४।६।९।०।००	४।१।९।०।२।२।९।०।०
५	अन्य शिर्षकबाट प्राप्त रकम	०।००	०।००	०।००	१।३।०।०।०	१।५।७।४।५।६।०	५।८।६।३।९।५।७	२।७।९।७।५।३	२।६।४।७।३।८।०	१।५।०।७।४।४	७।८।४।७।५।००	१।०।५।१।७।१।००	१।१।७।९।४।४।५	१।८।०।२।६।७।३।५०
६	खरखादाई	०।००	०।००	०।००	०।००	८।६।३।४।५।०२	८।६।३।४।५।०२	०।००	०।००	३।१।७।१।७।५	०।००	०।००	०।००	८।६।६।५।९।२।०।०
	कूल राजश्व	१६।४।८।५।००	२५।०।३।४।००	२८८।३।०३।४२	८८४।६।३।००	८८४।६।३।०३।४२	६६।९।६।३।०३।४२	५०२।९।६।३।०३।४२	३९।९।६।३।०३।४२	१।१।८।७।३।७	३।९।९।०।६।०।०९	१।०।४।९।४।५।१।२।४	१।०।४।९।४।५।१।२।४	८।२।९।७।२।५।१।६।४

११.३, आ व २०७२.०७४ को पर्यटक विवरण :

क्र.सं	महिना	ईकाइ	नेपाली			सार्क			विदेशी			कुल जस्ता	कै
			महिला	पुरुष	जस्ता	महिला	पुरुष	जस्ता	महिला	पुरुष	जस्ता		
१	श्रावण		०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
२	भाद्र		०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
३	अश्विन		७	२०	२७	०	०	०	०	०	०	०	२७
४	कार्तिक		१३५	२०६	३४१	०	०	०	२	३	५	३४६	
५	मार्ग		५३	७८	१३१	०	०	०	१	१	२	१३३	
६	पौष		६६	११०	१७६	०	८	८	०	०	०	१८४	
७	माघ		६९	१३३	२०२	०	३	३	२	०	२	२०७	
८	फाल्गुण		२४०	४०८	६४८	०	०	०	३	९	१२	६६०	
९	चैत्र		१५०	२१४	३६४	१५	३७	५२	०	०	०	४९६	
१०	बैशाख		१३८	२००	३३८	०	८	८	२	९	११	३५७	
११	जेष्ठ		१०४	१४४	२४८	७	१०	१७	१	१	२	२६७	
१२	अषाढ		४०	६४	१०४	८	९	१७	१	१०	११	१३२	
	जस्ता		१००२	१५७७	२५७९	३०	७५	१०५	१२	३३	४५	२७२९	

११.४ आर्थिक वर्ष अनुसार पर्यटकहरूको विवरण :

सि.नं	आ.व.	विदेशी		सार्क देश		नेपाली		जस्ता		कुल जस्ता
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	
१	२०६८/०६९	४४	९६	७	१७	१०	२८६	१४१	३९९	५४०
२	२०६९/०७०	६३	११७	४	१२	४८	२२७	११५	३५६	४७१
३	२०७०/०७१	७७	१०७	१२	६४	१२१	६०३	२१०	७७४	९८४
४	२०७१/०७२	५२	६०	४६	५८	१५१	४५७	२४९	५७५	८२४
५	२०७२/०७३	६२	११३	९	८६	४५५	११९४	५२६	१३९३	१९१९
६	२०७३/०७४	५६	८१	४७	८३	८३२	१५४१	९३५	१७०५	२६४०
७	२०७४/०७५	१०५	१६१	५२	१४१	१२५५	२९९६	१४४२	३२९८	४७४०
८	२०७५/०७६	१५८	१९२	१२०	१८८	५५७०	५९१०	५८४८	६२९०	१२१३
९	२०७६/०७७	३९	६१	२१	५१	६२१	९८२	६८१	१०९४	१७७५
१०	२०७७/०७८	०	३	२	३	१२०९	१७१८	१२११	१७२४	२९३५
११	२०७८/०७९	१२	३३	३०	७५	१००२	१५७७	१०४४	१६८५	२७२९
	जस्ता	६६८	१०२४	३५०	७७८	११३८४	१७४९१	१२४०२	१९२९३	३९६९५

अनुसूची १३. शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयमा दर्ता भएका मुद्दा सम्बन्धि विवरण :
आ.व. २०७८।०७४ सम्मको मुद्दा सम्बन्धि विवरण

आर्थिक वर्ष	वन्यजन्तु					वन पैदावार				
	गत आ.व. को जिम्मेवारी सरी आएको	यस आ.व. मा थप दायर भएको	जस्ता मुद्दा थान	फैसला भएको	बाँकि भएको	गत आ.व. को जिम्मेवारी सरी आएको	यस आ.व. मा थप दायर भएको	जस्ता मुद्दा थान	फैसला भएको	बाँकि भएको
२०६८/०६९	७	०	७	६	१	१३	८	२१	७	१४
२०६९/०७०	१	०	१	०	१	१४	११	२५	७	१८
२०७०/०७१	१	१	२	०	२	१९	१२	३१	२७	४
२०७१/०७२	१	१	२	०	२	१९	१२	३१	२७	४
२०७२/०७३	६	३	९	०	९	१९	२१	४०	०	४०
२०७३/०७४	०	४	४	०	४	३	१५	१८	०	१८
२०७४/०७५	४	५	९	०	९	१५	५	२०	०	२९
२०७५/०७६	९	६	१५	२	१३	२०	६	२६	१४	१२
२०७६/०७७	१३	३	१६	३	१३	१२	४	१६	२	१४
२०७७/०७८	१३	१९	३२	१६	१६	१४	२२	३६	१६	२०
२०७८/०७९	१२	५	१७	६	११	१८	१४	३२	१४	१७

अनुसूची १४ : शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जमा पाइने विश्वमा दुर्लभ चराहरू

यस निकुञ्जमा करीव ४२४ प्रजातिका पंछीहरू पाईन्छन् । जसमा विश्वमा नै दुर्लभ मानिएका १९ प्रजातिका पंछीहरू यस निकुञ्जमा पाईन्छन् ।

क्र.सं.	नेपाली नाम	अंग्रेजी	वैज्ञानिक नाम
१.	सिम तित्रा	Swamp Francolin	<i>Trancplinus gularis</i>
२.	सारस	Sarus Crane	<i>Grus Antigone</i>
३.	भुडीफोर गरुड	Lesser Adjutant	<i>Leptoptilos javanicus</i>
४.	खरमजुर	Bengal florican	<i>Houbaropsis bengalensis</i>
५.	सानो खरमजुर	Lesser florican	<i>Sympheotides indica</i>
६.	सेतो गिद्ध	Egyptian Vulture	<i>Neophorn petcnopterus</i>
७.	डंगर गिद्ध	White-rumped Vulture	<i>Gyps bengalensis</i>
८.	सानो खैरो गिद्ध	Slender-billed vulture	<i>Gyps tenuirostris</i>
९.	सुन गिद्ध	Red-headed Vulture	<i>Sarcogyps calvus</i>
१०.	बोक्सी चिल	Pallas's Fish Eagle	<i>Haliaeetus leucoryphus</i>
११.	जिवहारा महाचिल	Greater Spotted Eagle	<i>Aquila clanga</i>
१२.	लघु महाचिल	Indian Spotted Eagle	<i>Aquila hastate</i>
१३.	सानो बौंडाई	Lesser Kestrel	<i>Falco naumanni</i>
१४.	राज लाहाचे	Gret Slaty Woodpiller	<i>Mulleripicus pulverulentus</i>
१५.	सेतो कन्ठे धिप्सी	Hodgson's Bushchat	<i>Saxicola insignis</i>
१६.	काँसे घाँसे बरी	Bristled Grassbird	<i>Chaetornis striatus</i>
१७.	नरकट भ्याकुर	Jerdon's Babbler	<i>Chrysomma altirostre</i>
१८.	पहेलो तोप चरा	Finn's Weaver	<i>Ploceus megarhynchus</i>
१९.	बगाल बगोडी	Yello-Breasted Bunting	<i>Emberiza aureola</i>

अनुसूची १४ : शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जका आकर्षणहरू :

क. शुक्लाफाँटा घाँसेमैदान

शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यगाउँ हेडवाटरदेखि २४ किलोमिटर दक्षिण भागमा अवस्थित शुक्लाफाँटा घासे मैदान नेपालकै सबै भन्दा ठूलो घासे मैदान हो। यसको क्षेत्रफल ३४ वर्ग किलोमिटर रहेको छ। यस घासे मैदानमा विश्वमा नै सबैभन्दा ठूलो भुण्डको रूपमा रहेको बाह्रसिंगा रहेको छ। हाल सो घाँसेमैदानमा २३१३ वटाको संख्यामा बाह्रसिंगा रहेको छ।

ख. रानी ताल

निकुञ्जमा अवस्थित सिमसार क्षेत्रहरू मध्ये सबैभन्दा ठूलो र ऐतिहासिक सिमसार क्षेत्रको रूपमा रहेको रानीतालको विशेष महत्व रहेको छ । सो क्षेत्रमा राज्य गरी बस्ने सिंहपाल राजाले आफ्ना रानीहरू नुहाउनको लागि बनाएको ताल भएकोले यस तालको नाम रानी ताल रहन गएको भन्ने किंबदन्ति रहेको छ । यस सिमसार क्षेत्र एकसिंगे गैडा, पाटे बाघ, जंगली हात्ति, बाह्यसिंगा जस्ता वन्यजन्तुहरूका साथै विभिन्न जातका चराहरूको मुख्य बासस्थानको रूपमा रहेकोले यो क्षेत्र पर्यटकहरूको लागि आकर्षक क्षेत्रको रूपमा रहेको छ ।

ग. सिंहपाल बाबा मन्दिर

निकुञ्जभित्र रहेको सिंहपुर क्षेत्रमा रानीतार र सिंहपुर विचको वनपथ पूर्वमा रहेको सिंहपाल बाबाको मन्दिर ऐतिहासिक मन्दिरको रूपमा रहेको छ । सिंहपुर क्षेत्रमा राज्य गरी बस्ने सिंहपाल राजाले स्थापना गरेकोले यस मन्दिरको नाम सिंहपाल बाबा रहेको किम्बदन्ति रहेको छ । यस मन्दिरमा मुख्य गरेर त्यस क्षेत्रका आदिबासि राना थारु समुदायले आफ्नो देवताको रूपमा पूजाआजा गर्ने गरेको पाईन्छ ।

घ. शिलालेख क्षेत्र

यस निकुञ्जको बर्कोलादेखि शुक्लाफाँटा क्षेत्रको वनपथको पश्चिम करिब १ किलोमिटर दूरीमा रहेको शिलालेख निकुञ्जाभित्र रहेको एक ऐतिहासिक क्षेत्र हो । राणाकालमाश्री ३ जुद्ध शमशेर सो स्थानमा आई महायज्ञ गरी साहो स्थानमा हजारौ गाईहरूको दान गरेको भनि शिलालेखमा उल्लेख भएको छ । उक्त ढुङ्गामा लेखिएको शिलालाई स्तम्भ बनाई राखिएकोले यस क्षेत्रको नाम शिलालेख क्षेत्रको रूपमा परिचित छ ।

ड. हिरापुर फाँटा क्षेत्र

नेपालमा बर्दियाको खैरापुरमा मात्र संकटापन्न वन्यजन्तु कृष्णसार संरक्षित रहेको थियो । यसको क्षेत्र विस्तार गरी संरक्षण व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले शुक्लाफाँटाको हिरापुर फाँटामा सम्भाव्यता अध्ययन गरी सो क्षेत्रमा कृष्णसार स्थानान्तरण गर्ने निर्णय नेपाल सरकारले गरेको थियो । सो निर्णय अनुसार शूरुमा हिरापुर फाँटाको १७ हेक्टर क्षेत्रफललाई सोलार तारबार लगाई उक्त क्षेत्रमा नेपालगञ्ज नगरपालिकामा पालि राखेका २२ वटा कृष्णसार र सदर चिडियाखानामा पालिराखेका ६ वटा गरी जम्मा २८ वटा कृष्णसारलाई छाडिएको थियो । हाल सो संख्या ३६ पुगेको छ र २०७२ आषाढमा थप १४ वटा खैरापुरबाट थप गरी हाल ११५ वटा संख्या पुगेको छ । निकुञ्ज कार्यालय र राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोषको आर्थिक सहयोगमा तारबारको क्षेत्रफल बढाई ५७ हेक्टर पुऱ्याइएको छ ।

च. भोलुङ्गे पुल

यस निकुञ्जको पश्चिम सिमाना पिपरिया हात्तिसार नजिक रहेको महाकाली नदि माथि बनाईएको Multi Span Pedestrain System मा आधारित भोलुङ्गे पुल नेपाल तथा एशियाकै पहिलो लामो भोलुङ्गे पुल रहेको छ । यस पुलले नेपालको महाकाली नदी पारी रहेका महाकाली नगरपालिका (दोधारा र चाँदनि) लाई कञ्चनपुर जिल्लाको सदरमुकामसम्म आवत जावत गर्न सजिलो बनाएको छ भने यो पुल यस क्षेत्रमा आउने पर्यटकहरूको लागि समेत आकर्षकको केन्द्रविन्दु रहेको पाईएको छ । Multi Span Pedestrain Suspension Bridge को नामले चिनिने यस भोलुङ्गे पुलको लम्बाई १४५२.९६ मिटर रहेको छ ।

छ. कालिकिच ताल

शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको बेलडाँडि पोष्टको पश्चिम किनारमा रहेको कालिकिच ताल एक सुन्दर सिमसार क्षेत्रको रूपमा रहेको छ । यस कालिकिच ताल मगर गोहि तथा पानीमा पाउने चराहरूको लागि प्रमुख बासस्थान क्षेत्र मानिन्छ । यस तालमा संकटापन्न अति दुर्लभ सारस देख्न सकिन्छ भने यस तालमा ७ वटासम्म सारस एकैपटक देखिएको छ । यस पंछिलाई बेलडाँडीको आवादी क्षेत्रको सिमसार तथा खेतबारीमा पनि विचरण गरिरहेको देख्न सकिन्छ ।

ज. निकुञ्ज भित्रका सिमसार क्षेत्रहरू

यस निकुञ्ज भित्र रहेका अन्य सिमसार क्षेत्रहरू पनि निकुञ्जका आकर्षणको रूपमा रहेका छन्। मुख्य मुख्य सिमसार क्षेत्रहरूमा महाकाली नदि, बाहुनी खोला, चौधर नदि, राधा नदि, स्याली नदि, सोलगौडी ताल, शिकारी ताल, गौथली ताल, पडाउ ताल, तारा ताल, बाबा ताल, लालपानी ताल, कुमारी ताल, तिनकुने ताल, लामि ताल, बाघ पोखरी, सुके पोखरीहरू रहेका छन्। यी सिमसार क्षेत्रमा वन्यजन्तुहरू पानी खाने, आहाल खेलने लगायका अन्य क्रियाकलापहरू गर्ने गर्दछन्। साथै रैथाने र मौसममा बसाई सरी आउने चराचुरुङ्गीहरूलाई आश्रय दिनुका साथै पंछिहरू विचरन गरेको मनमोहक दृश्य समेत देख्न सकिन्छ।

ज) आ.व. २०७८/७४ सम्म दर्ता भएका सेवारत नेचर गाईडहरूको विवरण :

शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको प्रचार प्रसार भए पछि बढदो पर्यटक संख्यालाई यस निकुञ्जको वारेमा बढी भन्दा बढी जानकारी गराउन तथा यस भित्र रहेका विभिन्न पर्यटकिय क्षेत्रहरूसम्म पर्यटकहरूलाई पुगाउन व्यवसायीक रूपमा नेचरगाईडहरू दर्ता हुन थालेको छन्। नेचर गाईडहरूले निकुञ्जको वारेमा प्रचार प्रसार गर्नुका साथै यहाँ घुम्न आउने पर्यटकहरूलाई निकुञ्जको बारेमा बढीभन्दा बढी जानकारी दिने र पर्यटकहरूको निकुञ्ज घुमाईलाई सार्थक बनाउन सहयोग गरेका छन्। यस आ.व.मा तल उल्लेखित नेचरगाईडहरू दर्ता भई व्यवासयीक रूपमा सेवा दिईरहेका छन्।

क्र.स	नाम,थर	ठेगाना
१	सूनिता पाण्डेय (काफ्ले)	भीमदत्त न.पा. वडा नं. १८, कञ्चनपुर
२	मनोज राज भट्ट	बेलडाँडी गा.पा. वडा नं. १, भरनासागर
३	भूवनेश्वरी राना	बेलडाँडी गा.पा. वडा नं. ५
४	माया साउद	भीमदत्त न.पा वडा नं. १४, पलिया
५	रतन बहादुर बुढा	बेलडाँडी गा.पा वडा नं. २, कञ्चनपुर
६	पुजा कुमारी लुहार	बेलडाँडी गा.पा.वडा नं. १, भरनासागर
७	पुष्पा बुढा	बेलडाँडी गा.पा. वडा नं. २ कञ्चनपुर

८	दिलेन्द्र प्रसाद बडु	बेलडाँडी गा.पा.वडा नं. ५, कञ्चनपुर
९	शारदा सिंह	लटीनाथ गा.पा. वडा नं. २, दार्चुला
१०	कुम करन सिंह ठाकुर	भीमदत्त न.पा. १४, पलिया, कञ्चनपुर
११	महानन्द जोशी	भीमदत्त न.पा. १४, पलिया, कञ्चनपुर
१२	महेश चौधरी	भीमदत्त न.पा.-१६, कञ्चनपुर
१३	अम्बादत्त जोशी	भीमदत्त न.पा.-१६, कञ्चनपुर
१४	जनक सिंह	भीमदत्त न.पा.-१६, कञ्चनपुर
१५	दिनेश कुँवर	भीमदत्त न.पा.-१६, कञ्चनपुर
१६	चक्र बहादुर नेगी	भीमदत्त न.पा.-१६, कञ्चनपुर
१७	गोबिन्द पण्डित	भीमदत्त न.पा.-१६, कञ्चनपुर
१८	दिपेश राना	भीमदत्त न.पा.-१४, कञ्चनपुर
१९	बिमला उपाध्याय	भीमदत्त न.पा.-१४, कञ्चनपुर
२०	डम्मर पैतोला	भीमदत्त न.पा.-१४, कञ्चनपुर
२१	जगत बहादुर नेगी	भीमदत्त न.पा.-१४, कञ्चनपुर
२२	दिपेन्द्र भट्ट	भीमदत्त न.पा.-१४, कञ्चनपुर
२३	बिनय राना	भीमदत्त न.पा.-१४, कञ्चनपुर
२४	दिप उपाध्याय	भीमदत्त न.पा.-१४, कञ्चनपुर
२५	परशु राम राना	भीमदत्त न.पा.-१४, कञ्चनपुर
२६	दुरथा राना	बेलडाँडी गा.पा.-०२, कञ्चनपुर
२७	सुबन चौधरी	शुल्लाफाँटा न.पा.-०३, कञ्चनपुर

ट. मध्यवर्ती क्षेत्रमा सामुदायीक होमस्टे

यस निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने कञ्चनपुर जिल्लाका विभिन्न स्थानमा पर्यटकहरूको बसाई सहज र रमणिय बनाउन तथा स्थानीय पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्न शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा स्थानीय सरकारको सहयोगमा विभिन्न स्थानमा सामुदायीक होमस्टेहरूको निर्माण हुने क्रम जारी रहेको छ । विगतका आ.व.हरूमा एक दुई स्थानमा मात्र रहेको सामुदायीक होमस्टे हाल विस्तार भई चार हुन पुगेका छन् । होम स्टेहरूले दिने स्थानीय सत्कारले पर्यटकहरूलाई आर्कषित गरेको पाईन्छ । यसरी संचालन भएका होमस्टे हरूले स्थानीय स्तरमा रोजगारी सृजना गरी स्थानीयहरूको आर्थिक स्तरमा पनि राम्रो सुधार भएको पाईन्छ । होमस्टे संचालनले स्थानीय संस्कृति, परम्परा, परिकार, पहिचान आदिको प्रचार प्रसारमा पनि टेवा पुगाएको देखिन्छ ।

अनुसूची १६ : पर्याप्त्यटन प्रवृद्धनका लागि निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा स्थापना भएका होम स्टेहर्स्को विवरण :

क्र.सं.	होमस्टे पदाधिकारीको नाम	होम स्टेको नाम	घरधुरी संख्या	ठेगाना	क्षमता/जना	स्थापना भएको साल	सम्पर्क नं.	कै
१	अध्यक्ष पर्शुराम राना	राना थारु सामुदायीक होमस्टे	८	भीमदत्त न.पा. बडा १४ र १६	३२	२०७२०८०८७	९८०६४२८६२६	
२	अध्यक्ष पुरन चौधरी	खयरकन्द्रा सामुदायीक होमस्टे	८	शुक्लाफाँटा न.पा. बडा नं. ३	३२	२०७४	९८०६४४६९४९	
३	अध्यक्ष मिना चौधरी	कृष्णसार सामुदायीक होमस्टे	५	शुक्लाफाँटा न.पा. बडा नं. ७	२०	२०७५११०१५	९८६८७०९९३०	
४	अध्यक्ष रिना देवी थापा	मगर सामुदायीक होमस्टे	५	भीमदत्त न.पा. बडा १३, लक्ष्मीनगर टोल	२०	२०७६	९८४२८८४८१५	

अनुसूची १७ : वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरण :

वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत सहयोग निर्देशिका(तेस्रो संशोधन), २०७५ को दफा ७को खण्ड (ग) अनुसार डिभिजन वन कार्यालयले सम्बन्धित संरक्षित क्षेत्र कार्यालयमा राहत माग गर्न वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट यस निकुञ्ज कार्यालयलाई तोकिएका डिभिजन वन कार्यालयहरूको विवरण :

सि.नं.	डिभिजन वन कार्यालय	संरक्षित क्षेत्रको नाम
१	डिभिजन वन कार्यालय, कञ्चनपुर	
२	डिभिजन वन कार्यालय, पहलमानपुर	
३	डिभिजन वन कार्यालय, कैलाली	
४	डिभिजन वन कार्यालय, बैतडी	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,
५	डिभिजन वन कार्यालय, डेल्खुरा	मझगाँड, कञ्चनपुर
६	डिभिजन वन कार्यालय, अछाम	

आ.व. २०७७/०७८ र २०७८/०७९ मा वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत रकम सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	कार्यालयमा उपलब्ध भएको राहत रकम	राहत रकम उपलब्ध गराइएको डिभिजन बन कार्यालय/संरक्षित क्षेत्रको नाम	आ.व. २०७७/०७८ मा वितरण भएको राहत	आ.व. २०७८/०७९ मा वितरण भएको राहत	कै
१		शुक्लाफाटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, भफगाँड	५७१३४४०.	४६२८५७५	
२		डिभिजन बन कार्यालय, बैतडी	१२१६६१६.	१९६५३८१	
३		डिभिजन बन कार्यालय, डडेल्धुरा	२२९३९३२.	९८१२६	
४		डिभिजन बन कार्यालय, अछाम	२१४१९०६.	३०१४२००	
५		डिभिजन बन कार्यालय, कञ्चनपुर	५५०००.	२२७११३५	
		डिभिजन बन कार्यालय, पहलमानपुर	०	२८७३१४	
		डिभिजन बन कार्यालय, कैलाली	०	११६६३०४	
जम्मा			१०२२०२४४.	१३४३२०३५	१०२२०२४४.

क्र.सं.	क्षतिको विवरण	आ.व. २०७७/७८ मा वितरण गरिएको राहत रकम रु.	आ.व. २०७८/०७९ मा वितरण गरिएको राहत रकम रु.
१	सामान्य घाइते	१३०५२०.	११०५८५
२	सख्त घाइते	१५८८३२४.	१६४७८६१
३	मानिस मृत्यु	३००००००.	४२८७३१४
४	पशुधनको क्षति	२०४७०००.	३१५१८००
५	भण्डारण गरेको अन्नको क्षति	१००००.	१८०००
६	घरगोठको क्षति	७५०००.	६००००
७	अन्न बालिको क्षति	३९७०९५०.	४१५५४७५
जम्मा		१०८२०९९४.	१३४३१०३५

अनुसूची १८ : मध्यवर्ती क्षेत्र सम्बन्धी विवरण :

- ◆ घोषणा मिति: २०६१/२/९
- ◆ क्षेत्रफल : २४३.५ वर्ग कि.मी.
- ◆ जिल्ला : १(कञ्चनपुर)
- ◆ न.पा. : ५ (महाकाली, भिमदत्त, वेदकोट, शुक्लाफाँटा र बेलौरी)
- ◆ गाउँपालिका: २ (बेलडाँडी र लालभाडी)
- ◆ वार्ड : ४९ : नगरपालिका २८ र गाउँपालिका २१
 - ◆ आवास वस्तिहरू : २८० वटा
 - ◆ घरधुरी संख्या : २२,४१३ वटा
 - ◆ जनसंख्या : १,४३,३९५ जना
 - ◆ मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समूह : ३८४ (महिला : २१८, पुरुष : १६६)
- ◆ मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति : ९
- ◆ मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति : १
- ◆ सहकारी संस्था दर्ता: ९ वटा (सहकारी मध्यवर्ती सँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध भएका)
- ◆ सामुदायिक वन : ४३ वटा (खाली क्षेत्रमा थप सामुदायिक वन बनाउने संभावना रहेको संख्या बढ्ने)
- ◆ कार्ययोजना सहित हस्तान्तरण वन : ४१ वटा (२०७७ आषाढ मशान्तसम्म)
- ◆ ईकोक्लब : ५८ वटा
- ◆ समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण युवा जागरण समूह: ९ वटा

अनुसूची १९ : शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरू

क्र.सं.	नाम	पद	उपभोक्ता समिति	संपर्क नं.
१.	श्री लव बहादुर विष्ट	अध्यक्ष	मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति तथा शुक्लाफाँटा मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	९८०६४२००८९
२.	श्री अर्जुन सिंह कठायत	सदस्य	बेतकोट मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	९८४८८९९९९९९
३.	श्री भिम बहादुर थापा	सदस्य	कालिकिच मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	९८४८७४७३९९
४.	श्री शिवराज अधिकारी	सदस्य	बागेवरी मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	९८०९३९०६८५
५.	श्री दमन बहादुर चन्द	सदस्य	त्रिशक्ति मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	९८४८७२५७७२
६.	श्री भरत विष्ट	सदस्य	सुनदेवि मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	९८४८८५०७७६
७.	श्री मिना चौधरी	सदस्य	शोभाताल मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	९८०५७८९७३१
८.	श्री अमर बस्नेत	सदस्य	सगरमाथा मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	९८०५७९९९०६
९.	श्री पदम बहादुर सिंह	सदस्य	हिमालय मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	९८१२७९६०९८
१०.	श्री प्रमुख संरक्षण अधिकृत	सदस्य सचिव	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	९८०९३९०४३५

अनुसूची ३० : मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समितिहरूको विवरण :

सि.नं.	उपभोक्ता समितिको नाम	ठेगाना	अध्यक्षको नाम, थर	सम्पर्क नं.	कै.
१	शुक्लाफाँटा उपभोक्ता समिति	भीमदत्त न.पा. वडा नं. १६, मझगाँड	श्री लव बहादुर विष्ट	९८०६४२००८९	
२	सुनदेवी उपभोक्ता समिति	शुक्लाफाँटा न.पा. वडा नं. ६, सिमलफाँटा	श्री भरत विष्ट	९८४८८५०७७६	
३	त्रिशक्ति उपभोक्ता समिति	शुक्लाफाँटा न.पा. वडा नं. ४, असैना	श्री दमन बहादुर चन्द	९८४८७२५७७२	
४	वागेश्वरी उपभोक्ता समिति	बेल्डाडी गा.पा. वडा नं. ५, बैवाह	श्री शिवराज अधिकारी	९८०९३९०६८५	
५	कालिकिंच उपभोक्ता समिति	बेल्डाडी गा.पा. वडा नं. २, सिंहपाल टोल	श्री भीम बहादुर थापा	९८०६४४२३६४	
६	शोभाताल उपभोक्ता समिति	लालभाडी गा.पा. वडा नं.६, चाददेव	श्री मिना चौधरी	९८०५७८९७३१	
७	सागरमाथा उपभोक्ता समिति	महाकाली न.पा. वडा नं. ९, बुद्धनगर	श्री अमर बस्नेत	९८०५७९९९०६	
८	हिमालय उपभोक्ता समिति	महाकाली न.पा. वडा नं.४, चाँदनी	श्री पदम बहादुर सिंह	९८१२७१६०९८	
९	बेतकोट उपभोक्ता समिति	बेतकोट न.पा. वडा नं., दैजी	श्री अर्जुन सिंह कठायत	९८४८८९९९९९९	

अनुसूची ३१: मध्यवर्ती सामुदायिक वन स्टॉलिंग विवरण

निचुनको मध्यवर्ती क्षेत्र अन्तर्गत विभिन्न क्षेत्रमा ४५ वटा मध्यवर्ती सामुदायिक वनहरू रहेका छन्। उन्त मध्यवर्ती सामुदायिक वनहरू मध्ये हालसम्म ४१ वटा मध्यवर्ती सामुदायिक वनहरूको विधान र कार्ययोजना तथार गरी सम्झौतालाई हस्तान्तरण गरी सकिएको छ भने ४ वटा मध्यवर्ती सामुदायिक वनहरू प्रस्तावित रूपमा रहेका छन्।

सिन.	सम्हालो नाम	छेगाला		घरधुरी संख्या		जलसंख्या		क्षेत्रफल हे.		कार्यसमिति		पहिलो हस्तान्तरण मिति		अन्तिम हस्तान्तरण मिति
		जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वडा नं.	पूर्ण	महिला	जम्मा	पूर्ण	महिला	पूर्ण	महिला	कार्ययोजना हस्तान्तरण मिति	पहिलो हस्तान्तरण मिति	
१	सन्सारीमाई	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	७	३०९	९४९	९४५	१८५	१८५	३०१२२	८	५	२०५७	२०७७/३/३१
२	शारदा	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	७	१३५	४१३	३८६	७९९	७९९	६०२	८	५	२०६४	२०७७/३/३१
३	महाकाली महिला	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	७	५१	१३५	१५१	२८६	२८७	८४७	८	५	२०६४	२०७४/४/१
४	जनप्रिय	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	८	४४	१३५	१४२	२३८	२३८	१६०	८	५	२०६४	२०७३/७/१
५	भेरब जनकल्यान	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	६	८६	२९२	२८१	५७३	५७३	७१२	६	५	२०६४	२०७७/३/३१
६	मध्यवन	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	६	९०	३२९	२८८	६१७	६१७	२१४	७	६	२०६४	०७७३/३/१२
७	शोभाया	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	६	३५	१३०	११६	२४६	२४६	१९१	८	५	२०६४	२०७३/७/१
८	कन्याखोज	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	७	७५	१९७	१८७	३८८	३८८	१८६	८	५	२०६४	२०७३/७/२
९	नव प्रतिभा	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	९	२१	५१	५१	११०	११०	२१९	८	५	२०६४	२०७७/३/३१
१०	दिपज्योति	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	७	१३१	३६७	३४५	७१२	७१२	१११२२	८	५	२०६४	२०७६/०७७
११	बातावरण	कञ्चनपुर	शुक्लाफाटा न.पा.	२	७३१	२२५०	२१४५	४३८५	४३८५	४४१७७	७	६	२०६४	२०७२/९/२७
१२	नागेश्वर	कञ्चनपुर	शुक्लाफाटा न.पा.	७	९५२	२८२३	२८४१	५६६४	५६६४	४८६६७	८	५	२०६४	२०७७/०३/३१
१३	शुक्लाफाँटा	कञ्चनपुर	लालझफाणी गा.पा.	६	१७०	४०४	४६६	८७०	८७०	१७३४८६	६	७	२०६४	२०७७/०३/३१
१४	हरियाली	कञ्चनपुर	लालझफाणी गा.पा.	६	२२५	७१०	६८९	१३९९	१३९९	२१३३४५	८	५	२०६४	२०७७/०३/३१
१५	शोभाताल	कञ्चनपुर	बेलौरी न.पा.	५	१४६	४४०	४३१	८७१	८७१	१५८१९६	८	५	२०६४	२०७७/०३/३१
१६	रानी वन	कञ्चनपुर	लालझफाणी गा.पा.	३	१७०	५४०	५२७	१०६७	१०६७	११०५	८	५	२०६४	२०७७/०३/३१
१७	बैजनाथ	कञ्चनपुर	बेलौरी न.पा.	१	८६५	१०२०	१२७	१९७४	१९७४	६३५०९	८	५	२०५९	२०७६/९/१
१८	श्रीराम	कञ्चनपुर	भिमदत न.पा.	१३	१००	२५४	२४८	५०२	५०२	३१८	८	५	२०६२	२०६१/४/१
१९	बैलबन्द	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	१	३३८	११२४	१०३८	२१५७	२१५७	४८०१०९	८	५	२०६०	२०७२/२/३२
२०	गौरीशंकर	कञ्चनपुर	दोधारा चादरी न.पा.	१	७८४	१७०८	१५६१	३२६९	३२६९	१२४०९	५	८	२०५९	२०७७/१/१५

२१	मायापुरी	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	२	७४३	१४५४	१५२४	२९७८	१०४१४८	८	५	२०६०	२०७७/३/३१	
२२	सिमाना	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	३	५१	१२५	१२८	२५४	७८६	८	५	२०६५	२०७९	
२३	श्रीमालिका	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	४	१३६	३५३	३४८	७०१	७९४	८	५	२०६५	२०७९	
२४	ईन्द्रा	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	५	३७९	१२००	११५२	२३४९	११०१	५	८	२०६४	२०७७/३/३१	
२५	कमलसा	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	२	१७४	४४७	४२३	८७०	२४६२	८	५	२०६४	२०६५/२/१४	
२६	कन्यन	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	१	१३२	३८८	४१०	७९८	३४०	८	५	२०६०	२०७७/३/३१	
२७	चाहाना महिला	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	२	५३	२३०	२३२	४६२	४१८	८	५	२०६०	२०७९	
२८	राधाकृष्ण	कञ्चनपुर	कृष्णपुर न.पा.	१	१४६	३६१	१५५	७९६	२२७	८	५	२०६५	नविकरणको ऋग्मा रहेको	
२९	किसान	कञ्चनपुर	बेलडाँडी न.पा.	११	११३६	३७९९	३६७३	७४७२	२९२६६२	८	५	२०६५	२०७९	
३०	जनज्येति	कञ्चनपुर	शुक्लापाटा न.पा.	३	१३५	४२८	४२४	८५२	३१८९	८	५	२०६५	२०७६/९/१३	
३१	लौक्म	कञ्चनपुर	शुक्लापाटा न.पा.	४	२००	५६७	५६८	११६८	३१९४	८	५	२०६९	२०७९	
३२	जानकी	कञ्चनपुर	शुक्लापाटा न.पा.	४	२३४	७७०	७२१	१४९१	१११८८१	६	७	२०५६	२०७५/२/१५	
३३	भरतनसागर	कञ्चनपुर	बेलौरी न.पा.	१	५५९	१८६३	१८३६	३६९९	१९३२५	८	५	२०६४	२०७७/३/३१	
३४	क्षेत्रयपाल	कञ्चनपुर	बेलौरी न.पा.	१	४७७	१४७५	१४७५	१९३२	१३८१९८	८	५	२०६५	२०७७/३/३१	
३५	बैजनाथ	कञ्चनपुर	बेलौरी न.पा.	८	१३०	३५२	३६७	३६७	७१९	४३२	८	५	२०६४	२०७९
३६	भवानी महिला	कञ्चनपुर	महाकाली न.पा.	७	११८	३०३	३१२	६१५	५४६३	८	५	२०७२	२०७२/२/३१	
३७	राष्ट्रिय	कञ्चनपुर	बेलौरी न.पा.	१	१०१	२३४	२५८	४९२	२३९३	८	५	२०७२	२०७९	
३८	प्रगतिशिल महिला	कञ्चनपुर	बेदकोट न.पा.	१	१७	५६	६०	११६	११६४	८	५	२०७२	२०७२/३/१५	
३९	शहीद स्मृती	कञ्चनपुर	भीमदत न.पा.	१७	२०५	१०७७	१०७८	२०९५	१३८३	८	५	२०७२	२०७२/५/८	
४०	चन्द्र सूर्य	कञ्चनपुर	शुक्लापाटा न.पा.	५	५९	१५६	१३४	१९०	१०३	८	५	२०६२	२०७६/९/१३	
४१	पुणागिरी	कञ्चनपुर	शुक्लापाटा न.पा.	५	२८	११५	११४	२२९	१८८१	५	६	२०६२	२०७०/३/१३	
४२	मिलन महिला	कञ्चनपुर	बेदकोट न.पा.	२	४६	१३८	१२४	२६२	५३५	८	५	२०७३.२.२८	२०७९	
४३	सिङ्घसाखा	कञ्चनपुर	कञ्चनपुर									प्रस्तावित		
४४	निङ्कलाशैनी धार्मिक वन	कञ्चनपुर										प्रस्तावित		
४५	विकास महिला	कञ्चनपुर										प्रस्तावित		
													जम्मा	

अनुसूची ३३ : मध्यवर्ती क्षेत्रमा दर्ता भएका उद्योगहरू

मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली २०५२ को नियम २० को उपनियम २ मा भएको प्रावधान बमोजिम यस निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा विभिन्न किसिमका सेवामूलक उद्योगहरूको स्थापन गर्ने व्यवस्था अनुसार विगत आ.व. देखि विभिन्न उद्योगहरूको स्थापना हुने त्रैम बढेको छ । जसले त्यहाँका स्थानिय बासिन्दाहरू विभिन्न किसिमका सेवाहरू प्राप्त गरिरहेका छन् ।

विगत आ.व.देखि हालसम्म स्थापना भएका उद्योगहरूको विवरण :

सि.नं.	उपभोत्ता समिति	फर्निचर उद्योगको नाम र ठेगाना	उद्योग धनीको नाम	कैफियत
१	हिमालय	आयुषी फर्निचर उद्योग, महाकाली न.पा.१ (साविक चाँदनी -७)	रमेश सुनार	२०७६।०७७
२	सगरमाथा	प्रतिज्ञा फर्निचर उद्योग महाकाली न.पा. १०, (साविक दोधरा -८)	अनिल सुनार	२०७६।०७७
३	हिमालय	निङ्लासैनी फर्निचर उद्योग, साविक चाँदनी गा.वि.स.- ४, महाकाली न.पा.- २		२०७४।०७५
४	सगरमाथा	निर्मला फर्निचर उद्योग, महाकाली न.पा.- १०		२०७४।०७५
५	त्रिशक्ति	न्यू अपि फर्निचर उद्योग, पिपलाडी, कञ्चनपुर	कपिन्द्र बहादुर बम	२०७४।०७५
६	हिमालय	न्यू विकास फर्निचर उद्योग साविक चाँदनी- ८ हाल महाकाली न.पा.- २		२०७४।०७५
७	कालिक्च	प्रियंका फर्निचर उद्योग, साविक बेलडाँडी गा.वि.स.- ५, हाल बेलडाँडी गा.पा. वडा- २		२०७४।०७५
८	सगरमाथा	महाकाली फर्निचर उद्योग, दोधारा ४	परशु राम सुनार	
९	सगरमाथा	अभिबादन भेनियर उद्योग, दोधारा १	बिरमा कार्को रावत	
१०	सगरमाथा	गिता फर्निचर उद्योग, दोधारा ७	पदम बहादुर सुनार	
११	हिमालय	जय वासुलिङ्क फर्निचर उद्योग, चाँदनी ४	ईन्द्र प्रसाद पाण्डे	
१२	हिमालय	अशोक काष्ठ फर्निचर उद्योग, चाँदनी ४	बिक्रम चन्द	
१३	हिमालय	कालसैन फर्निचर उद्योग, चाँदनी ९	इन्द्र सिंह बिष्ट	
१४	हिमालय	बिष्णु देवी फर्निचर उद्योग, चाँदनी ३	पुष्कर दत्त जोशी	
१५	हिमालय	चाँदनी फर्निचर उद्योग, चाँदनी ६	दल ब. रेग्मी	
१६	हिमालय	राधिका फर्निचर उद्योग, चाँदनी ७	परमानन्द भट्ट	
१७	हिमालय	किशोर काष्ठ उद्योग, चाँदनी ७	जनकराज भट्ट	
१८	हिमालय	चाँदनी फर्निचर तथा गाडा उद्योग, चाँदनी ४	गगन सिंह साउद	
१९	हिमालय	विकास फर्निचर उद्योग, चाँदनी ८	ध्रुव सुनार	
२०	शुक्लाफाँटा	बिलासैनी फर्निचर उद्योग, भि.न.पा.१३-१९	कालु सिंह साउद	
२१	सुनदेवी	भूमीराज फर्निचर उद्योग, भलारी, कञ्चनपुर	कृष्ण बहादुर कुँवर	
२२	सुनदेवी	बेताल काष्ठ फर्निचर उद्योग, भलारी, कञ्चनपुर	नरेन्द्र ऐर	
२३	सुनदेवी	भट्ट काष्ठ फर्निचर उद्योग, भलारी, कञ्चनपुर	सिद्धराज भट्ट	
२४	सुनदेवी	सिंह काष्ठ उद्योग, भलारी, कञ्चनपुर	किरण बहादुर सिंह	
२५	शोभाताल	सुमन काष्ठ फर्निचर उद्योग, देखतभूली, कञ्चनपुर	सुरत ऐर	

तस्बिरहरू

सुरक्षा पोस्ट दोधारा भवन निर्माण

पूर्वी सेक्टर अर्जुनि भवन

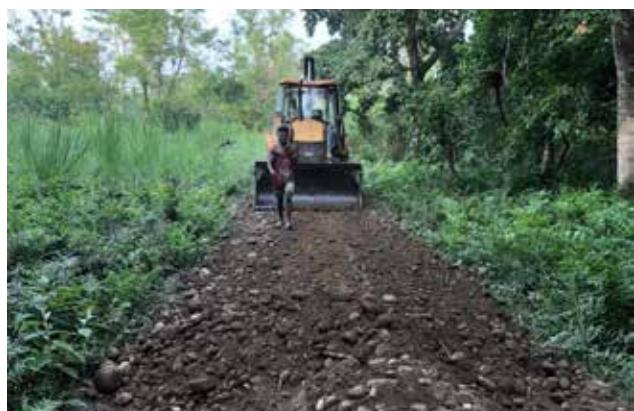
पोस्ट भवन मर्मत पलिया पोस्ट

मालुमेला पोस्टमा निर्माण गरेको सौचालय

काठेपुल मर्मत

वनपथ ग्राहितांग

वनपथमा पानीपिच निर्माण

सामुदायिक वन व्यवस्थापन तालिम

सेना तथा निकुञ्जका कर्मचारीहरूलाई पुनर्ताजगी तालिम

सेना तथा निकुञ्जका कर्मचारीहरूलाई पुनर्ताजगी तालिम

मानव हाती द्वन्द्व न्यूनीकरण गर्न समिक्षा गोष्ठि

जिल्ला स्तरीय बन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण ब्युरो बैठक

Indo-Nepal Transboundary Meeting

Indo-Nepal Transboundary Meeting

CBAPU दिवस

वातावरण दिवश समारोह

विश्व बाघ दिवस समारोह

सिमसार दिवश

अजिंगर उद्धार

घाँसे मैदान व्यवस्थापन

मगर गोही उद्धार

बन्यजन्तुका लागि पानी पोखरीहरुमा पानी व्यवस्थापनको लागि सोलार मोटर जडान

बन्यजन्तुका लागि पानी पोखरी मर्मत

हात्तीको लागि सेड घर मर्मत

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
राष्ट्रिय निकूञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण विभाग
शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकूञ्ज कार्यालय
मझगाउँ, कञ्चनपुर

